

Niezależnie od pory roku, latem czy zimą, niezależnie od pory dnia, a nawet i nocy, niewyczerpanym źródłem radości dla każdego jest 3-zakresowy odbiornik

PHILIPS 947A

Nr. 236 Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Łódź, Sobota, 29 sierpnia 1936 r.

Rok VIII

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Tel. 144-44, 166-66, 177-77 i 188-88. Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej — 7-ej wiecz.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telef.: 222-22 i 266-66. Telef. nocne: 144-44 i 177-77. Nr. konta P. K. O. 66.155

Gen. Rydz-Śmigły wyjechał do Paryża celem rewizytowania gen. Gamelin'a

Rewia wojskowa w Nancy będzie największa od czasu zakończenia wojny światowej

WARSZAWA, 28 sierpnia. — (PAT.) — Dziś o godz. 17.10 wyjechał do Paryża celem rewizytowania gen. Gamelin'a, generalny inspektor sił zbrojnych gen. dywizji Edward Rydz-Śmigły.

Generalnemu inspektorowi towarzyszą w podróży szef sztabu głównego gen. bryg. Wacław Stachiewicz, szef biura inspekcji G. I. S. Z. płk. dypl. Leon Strzelecki oraz adiutanci rtm. Vacquret i rtm. Horoch.

Na peronie dworca ustawiła się kompania chorągwianna pułku piechoty z orkiestrą oraz kompania rezerwy p. p.

Na dworzec przybyli celem pożegnania generalnego inspektora p. premier Sławoj-Składkowski, pp. ministrowie Kwiatkowski, Kasprzycki, Beck i Urych, podsekretarze stanu, oraz wiceministrowie spraw wojskowych, przedstawiciele ambasady francuskiej, przedstawiciele władz.

Po przejściu przy dźwiękach hymnu narodowego przed frontem kompanii chorągwianej, generalny inspektor sił zbrojnych przez chwilę rozmawiał z dostojnikami państwowymi, poczem za jechał miejsce w zarezerwowanym dla siebie wagonie.

W chwili, gdy pociąg ruszył orkiestra odegrała hymn narodowy.

Licznie zgromadzona publiczność żegnała pana generalnego inspektora gromkimi okrzykami „Niech żyje“.

PARYŻ, 28 sierpnia. (PAT.) — W związku z oczekiwanym przy-

jazdem gen. Rydza Śmigłego do Paryża, już dzisiaj na łamach prasy paryskiej ukazał się cały szereg fotografii i artykułów, wypuklających pozycję gen. Rydza Śmigłego oraz rolę, jaką odgrywa on w życiu politycznym Polski.

Cała prasa przywiązuje doniosłe znaczenie oczekiwanej wizycie. Szereg dzienników przytacza w przekładzie dosłownym tekst okólnika, wydanego przez premiera Składkowskiego, a stwierdzającego: że gen. Rydz Śmigły jest pierwszą po Prezydencie Rzplitej osobą w Polsce.

Prasa podkreśla, że tego rodzaju hołd słusznemu należał się generalowi Śmigłemu ze względu na położone przez niego zasługi, dzięki którym Marszałek Piłsudski wyznaczył go na swego następcę. Ta właśnie wielka przeszłość wojskowa gen. Rydza Śmigłego — pisze „Le Temps“ w artykule wstępnym, zjednała mu

autorytet, jakim się cieszy w oczach wszystkich Polaków, dla których jest po Marszałku również bohaterem narodowym.

Był on obok Marszałka Piłsudskiego już przy jego boku jednym z najwybitniejszych przy-

wódców bohaterskiego okresu odradzającej się Polski i jednym z tych wielkich żołnierzy, którym zaprzyjaźniony kraj zawdzięcza obecny stan rzeczy.

„Echo de Paris“ zamieszcza na naczelnym stronie fotografię gen. Rydza Śmigłego z momentu pobytu jego w Gdyni i kończy swój artykuł podkreśleniem, że cześć, jaką otoczony jest w Polsce gen. Śmigły i która została formalnie ujęta w okólniku gen. Składkowskiego, należała się istotnie temu sławnemu synowi Polski.

„Le Jour“, zamieszczając na naczelnym miejscu fotografię generala Rydza Śmigłego i obszerny artykuł biograficzny, podkreśla z naciskiem niezwykle uroczysty i serdeczny charakter, jaki francuskie władze wojskowe nadają przyjęciu, przygotowanemu dla gen. Rydza Śmigłego.

„Trzy dywizje wojska z 20-go okręgu pod wodzą swego nowe-

go szefa gen. Requin przedefiniują przed gen. Rydzem Śmigłym. Rozmiary tej uroczystości jasno podkreślają doniosłość tej manifestacji“.

Również „Ere Nouvelle“ podjęła, że rewja w Nancy, która będzie punktem kulminacyjnym manewrów, będzie największą rewją ze wszystkich, jakie się od były od chwili zakończenia wojny światowej, a obecność szefa armii sprzymierzonego państwa podniesie jeszcze bardziej jej znaczenie wojskowe.

„W osobie gen. Rydza Śmigłego — pisze tenże dziennik — powitany nie tylko najwyższą władzą wojskową Polski, nie tylko człowieka, na którego zwrócone są dziś w Polsce wszystkie oczy, ale również państwo polskie, naród polski, którego synowie w różnych etapach historii przelewali swą szlachetną krew przy naszym boku, w obronie sprawiedliwości i ludzkości“.

Polska przeciwstawia się blokom i stara się utrzymać dobre stosunki ze wszystkimi państwami

PARYŻ, 28 sierpnia. (PAT.) — Poza artykułem o przybyciu gen. Rydza-Śmigłego do Paryża, „Ere Nouvelle“, organ byłego premiera, a obecnego przewodniczącego Izby deputowanych p. Herriota, zamieszcza jednocześnie artykuł wstępny p. t. „Francja i Polska“, pióra

członka instytutu francuskiego i b. ministra Emila Borela.

W artykule tym p. Borel wyraża przekonanie, że nie należy się spodziewać, aby polityka zagraniczna Polski miała ulec zmianie wskutek podróży gen. Gamelin do Warszawy i aby wezły do skutku dobre stosunki sąsiedzkich między Polską a Niemcami

miały się rozluźnić. Francja nie powinna żywić niezadowolenia z tego stanu rzeczy, a raczej powinna starać się zrozumieć fakt już dziś definitywnie ustalony, a mianowicie, że Polska nie pragnie należeć, ani wraz z Niemcami do jakiegoś bloku antyfrancuskiego, ani też tworzyć razem z Francją bloku antynie-

mieckiego.

Koncepcja podziału Europy na dwa przeciwstawiające się sobie bloki, która charakteryzowała politykę europejską na końcu dziewiętnastego wieku i pierwszych lat dwudziestego wieku, zawiera w sobie elementy, które prędzej czy później

NIEUCHRONNIE MUSIAŁYBY PROWADZIĆ DO WOJNY.

Autor potępiając zatem politykę, która prowadzi do tworzenia się bloków, wskazuje, że jeżeli politykę tę uważa za niewskazaną, a nawet niebezpieczną, to nie należy wówczas dziwić się takiej polityce zagranicznej, która jest mniej zdecydowana i stanowcza, niż to Francja nieraz chciałaby widzieć.

Dążenie bowiem do oszczędzania drażliwości różnych wielkich mocarstw, dążenie do utrzymania możliwie dobrych stosunków z jednym czy drugim mocarstwem, bez zawierania żadnych formalnych sojuszków, nie jest koniecznością polityką przeciwstawiającą się zasadzie bloków.

Trocki internowany!

Proces Radka, Bucharina i Rykowa przy drzwiach zamkniętych Zatarg między Stalinem a wdową po Leninie

LONDYN, 28 sierpnia. (Pat.) Reuter w depeszy z Oslo potwierdza wiadomość o tem, że rząd norweski postanowił internować Trockiego i jego żonę. Narazie będą oni internowani w willi pod Hoenefoss, gdzie mieszkają obecnie, dopóki nie wynajdzie się dla nich nowego lokalu.

MOSKWA, 28 sierpnia. (Pat.) Były sowiecki attache wojskowy w Londynie Putna, który

przed dwoma miesiącami został odwołany i powrócił do Moskwy, został w związku z procesem Zinowjewa i Kamieniewa aresztowany.

Radek, według informacji z kół oficjalnych, jest chory i znajduje się w willi pod Moskwą.

Ostatni artykuł Radka w „Izwestjach“, poświęcony procesowi, był zamieszczony 21 b. m. Od tego czasu ani jeden arty-

kuł z podpisem Radka nie ukazał się w „Izwestjach“.

Według tych samych źródeł Bucharin znajduje się na urlopie w Kirgizji, skąd ma udać się na Pamir. W Moskwie oczekują jego powrotu. „Izwestja“ podpisane są w dalszym ciągu przez Bucharina.

W stosunku do Radka, Bucharina, Rykowa i innych, wymienionych w oświadczeniu prokuratora, prowadzone jest śledz-

two, po ukończeniu którego ma się odbyć proces według wszelkiego prawdopodobieństwa przy drzwiach zamkniętych.

BERLIN, 28 sierpnia. (PAT.) Z Moskwy donoszą, że pomiędzy Stalinem a wdową po Leninie Nadzieją Krupską wybuchł zatarg. Krupskaja wyraża się podobno ostro o straceniu Zinowjewa i Kamieniewa. Grozi jej, jak mówią, aresztowanie i banicja z Moskwy.

Uгода w Egipcie

Jeszcze nigdy od czasu ukończenia wojny nie odczuwano w Londynie takiego zadowolenia z sytuacji gospodarczej, jak teraz. Prosperity rozgościła się w domu John Bulla. Spadła liczba bezrobotnych, przemysł pracuje całą parą, obroty handlowe rosą, budżet państwa wyrównany, t. zn. człowiek z ulicy ma na niedzielną kurę w garnku — słowem Anglia mogłaby się czuć zadowolona, gdyby nie to, że musi się martwić.

Powodów do zmartwień jest tutaj do diabła i trochę. Takich, które nie pozwalają spać spokojnie garści ludzi odpowiadających za całość i bezpieczeństwo imperium brytyjskiego. Powodzeniem gospodarczym i finansowym towarzyszą niepowodzenia i klęski polityczne.

Rzadko kiedy panowały tak ponure jak teraz nastroje w smachu na Downingstreet. Polityce angielskiej nie powodzi się uparcie od dłuższego czasu.

Wojna włosko-abisyńska zdemaskowała zupełnie nieprzygotowanie Anglii do akcji zbrojnej nawet na morzu Śródziemnym; kapitulacja Abisynji była raczej kapitulacją Londynu przed ultimatum Rzymu. Brak spodziewanej w samych Niemczech reakcji francuskiej na remilitaryzację Nadrenii miał swoją ostateczną przyczynę w nastrojach rządowych sfer londyńskich. We Francji wiadano aż nadto dobrze, że Anglia nie poprze ewentualnej interwencji francuskiej w Nadrenii. Propaganda panarabska, akcja arabów w Palestynie są bezpośrednią konsekwencją przegranej anglików pod Addis-Ababą.

A teraz w gieniu piramid egipskich dojrzała jeszcze jedna konsekwencja: Egipt graniczący z Abisynją na przestrzeni 1300 kilometrów. Fakt bardzo przykry, tem przykrejszy, że Abisynja stała się obecnie kolonią włoską. Aby nie utracić wszystkiego, co jest dla Anglii najważniejsze w Egipcie — kanału Sueskiego i Sudanu — zdecydowano się wreszcie na ustępstwa wobec nacjonalistów egipskich, zawarto z nimi ugodę.

Rząd złożony z przedstawicieli partji Wafd (nacjonalistej) nie będzie miał odtąd przeciwnika w królu egipskim, którego wygrywał wysoki komisarz angielski przeciw wafdystom. Zniesione zostaną kapitulacje, załogi wojskowe angielskie ograniczą się do obsadzenia strefy kanału Sueskiego, część stanowiąc w administracji państwowej przekazana egipcjanom, w Sudanie ostry spór o zwierzchnią władzę rozstrzygnięty na rzecz kondominium angielsko-egipskiego. Rzecz prosta, że anglicy, którzy w Egipcie, a zwłaszcza w Sudanie inwestowali ogromne kapitały w rozmaitych przedsiębiorstwach i plantacjach bawełny, zastrzegli sobie dominujące stanowiska i wystarczające wpływy w tym kierunku.

Faktem jest, że po 16 latach nieustających zatargów i konfliktów z partją nacjonalistyczną, dążącą do uzyskania władzy w Egipcie i do niezależnienia politycznego kraju, musieli anglicy wejść na drogę ugody z Wafdem. Widmo groźnej agitacji podsycanej przez Lawrence'ów ze szkoły włoskiej, skłoniło Londyn do okazania ustępliwości nad Nilem. Od Kairu poprzez Sudan i na zachód od granicy abisyńskiej biegnie wielka angielsko-afrykańska linja kolejowa, kończąca się w Kapsztadzie. O tem nie tylko o Suezie, pamiętają też w Londynie i — dopóki zbrojenia są jeszcze nieukończone — wykorzystują „pieredyszkę”.

A. P.

Trudności finansowe Italji

Włochy nie mają pieniędzy na uprzemysłowienie Abisynji

RZYM, 28 sierpnia. (PAT.) — Agencja Havasa donosi:

W dniu 27 b. m. we włoskim dzienniku urzędowym opublikowany został dekret, na którego podstawie mają być wyemitowane przez rząd włoski w walutach zagranicznych bony skarbowe z terminem 12, 18, 24 i 36 miesięcy. Bony te mają być ulokowane na rynkach zagranicznych. Międzynarodowe koła finansowe uważają nową emisję za próbę zdobycia kapitałów zagranicznych na uprzemysłowienie Abisynji.

Agencja Havasa donosi z Londynu: Prasa opozycyjna interpretuje ostatnio opublikowany w Rzymie dekret o emisji bonów skarbowych w walutach obcych

jak dowód, że Włochy są w trudnościach finansowych i że swoimi własnymi kapitałami nie mogą uprzemysłowić Abisynji. Jednocześnie krążą pogłoski,

jakoby Włochy czyniły starania uzyskania pożyczki na rynku St. Zjednoczonych.

Londyński rynek pieniężny ocenia raczej nieufnie wiadomość o emisji bonów. Podkreśla

się tu, że trudności, na które napotyka ta emisja, zważywszy niski poziom kredytu włoskiego na terenie międzynarodowym i ewentualny sukces tej pożyczki może być zawdzięczany tylko patriotyzmowi włoskich mieszkających zagranicą, którzy tą drogą zużytkują swoje kapitały.

Szkoła Powszechna Gimnazjum

Zgromadzenia Kupców m. Łodzi
ul. Prez. Narutowicza nr. 68

przyjmują zapisy nowych kandydatów.
Egzaminy odbędą się w dniach 3, 4 i 5 września
o godz. 4 po poł.

Dyrektor Antoni Idźkowski

Traktat angielsko-egipski obowiązuje na okres 20-letni

LONDYN, 28 sierpnia. (Pat.) Traktat brytyjsko-egipski, podpisany w środę, dnia 26 b. m. zawiera następujące główne punkty:

Okupacja wojskowa Egiptu przez brytyjskie siły zbrojne kończy się od tej chwili. W. Brytania i Egipt znajdują się w stosunku sprzymierzeńczym. Traktat ważny jest na okres 20 lat, w razie jednak życzenia jednego z podpisujących go państw poddany może być rewizji po upływie 10 lat. W razie prowadzenia wojny przez jedno z państw, drugie przyjdzie mu z pomocą. Pomoc Egiptu polegać

będzie na oddaniu do dyspozycji W. Brytanji portów, lotnisk, środków komunikacyjnych, stosowania wszystkich zarządzeń prawnych i administracyjnych, zwłaszcza zarządzeń o stanie wojennym i cenzurze oraz ułatwień transportu brytyjskich sił zbrojnych.

Celem ochrony strefy kanału Sueskiego będzie W. Brytania upoważniona do utrzymywania tam załogi, nie przekraczającej 10.000 wojsk lądowych i wojsk lotniczych, nie przekraczających liczby 400 pilotów, do czasu, kiedy Egipt będzie sam w stanie zapewnić bezpieczeństwo

w strefie kanału.

Obydwa państwa będą reprezentowane w stolicach przez ambasadorów, przy czym ambasador brytyjski w Kairze będzie stale dziekanem korpusu dyplomatycznego.

Egipt złożył prośbę o przyjęcie do ligi narodów, w czym będzie poparty przez W. Brytanię.

Wszystkie nieporozumienia, wynikłe między oboma państwami na tle wykonywania i interpretowania traktatu, w wypadku niemożności dojścia do porozumienia przez obie strony, będą rozstrzygane w myśl paktu ligi narodów.

Już 6-ty poseł ubył z sejmu

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Wraz ze zgonem posła Wojciecha Stpicyńskiego ubył już szósty poseł z sejmu, nie powoduje to jednak, na podstawie nowej ordynacji wyborczej, wyborów uzupełniających.

Konfiskata „Frontu Robotniczego”

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Wczoraj zajęty został z nakazu władz administracyjnych nakład tygodnika „Front robotniczy”, organu Z. Z. Z. za artykuł o polityce zagranicznej.

Dr. Józef Kon

choroby dzieci
powrócił

Odroczone wyroki będą wykonane

Warsz. kor. „Głosu Porannego” telefonuje:

W ostatnich tygodniach prokuratury sądów okręgowych i apelacyjnych nakazały wykonać nie licznym wyroków w procesach, które wydarzyły się jeszcze przed kilkoma laty.

Pozostaje to w związku z zarządzeniem ministra sprawiedliwości, wydanym w swoim czasie w sprawie wykonania wyroków, odroczone bez należycie uzasadnionej przyczyny.

Goebbels leci do Wenecji

BERLIN, 28 sierpnia. (PAT.) — (PAT.) — Minister propagandy dr. Goebbels udaje się jutro samolotem do Wenecji, gdzie na zaproszenie włoskiego ministra prasy i propagandy Alfieri zwie dzi wystawę Biennale.

Gen. Wehib-Pasza wydalony z Grecji

BEJRUT, 28 sierpnia. (PAT.) Generał abisyński Wehib-Pasza z urodzenia libańczyk, został wydalony z Grecji, gdzie dotąd po upadku Abisynji przebywał. Obecnie ma on zamiar wrócić do swojej ojczyzny — na Liban, gdzie posiada wielu przyjaciół, szczególnie wśród rodziny dawnego sułtana tureckiego. W wypadku odmowy prawa pobytu na Libanie, generał uda się do Egiptu.

Pogodnie i słonecznie

Przewidywany przebieg pogody do południa dnia 29 sierpnia b. r.: Po miejscami mglistym lub chmurnym ranku — pogoda słoneczna. Noc chłodna, w ciągu dnia temperatura około 20 st. Słabe wiatry miejscowe lub cisza.

KINO EUROPA

NARUTOWICZA 20.

Pocz. 12. 2. 4. 6. 8. 10.

DZIŚ UROCZYSTA
PREMJERA

NOWEGO
POLSKIEGO
FILMU
MUZYCZNEGO

STRASZNY DWÓR

OSNUTEGO NA TLE NIEŚMIERTELNEJ OPERY KOMICZNEJ

STANISŁAWA MONIUSZKI

Rewelacyjna obsada: LUCYNA SZCZEPAŃSKA — MIECZYSLAWA
ĆWIKLIŃSKA — HELENA GROSSÓWNA — WITOLD CONTI — JÓZEF
ORWID — STANISŁAW SIELAŃSKI — MARJUSZ MASZYŃSKI.

Reżyserja: Leonard BUCZKOWSKI
Kierown. muz.: A. WIENIAWSKI
Kapelmistrz: T. GÓRZYŃSKI.

Dziś o godz. 12 i 2
PORANKI ulgowe
CENY MIEJSC 80gr.
na wszystkie seanse od

Walka pozycyjna w Hiszpanji

Losy Irunu ważą się. -- Pojedynek artyleryjski. -- Żadna ze stron nie decyduje się na generalny atak

HENDAY, 28 sierpnia. (Pat.) Bitwa pod Irunem trwa. Artylerja obu stron, z wyjątkiem krótkiej przerwy w godzinach południowych, rozwija bardzo ożywioną działalność.

Około godz. 19-ej 6 pocisków artylerji ciężkiej upadło na śródmięście Irunu. Wojska powstańcze nie posuwają się naprzód i działalność ich ogranicza się jedynie do intensywnego ostrzeliwania ze wzgórz, otaczających Irun pozycji wojsk rządowych i miasta.

O godzinie 19-ej pocisk wystrzelony przez ciężką artylerję powstańczą upadł na terytorjum francuskie w ogrodzie jednej z will w Hendaye. Pocisk nie eksplodował.

Wśród ludności miasta panuje jednak nastrój podniecenia i obawa przed dalszym ostrzeliwaniem miasta przez wojska hiszpańskie.

Młoda hiszpanka, która usiłowała przejść na terytorjum hiszpańskie, została zabita kulą karabinową na drodze do Biratou. Artylerja rządowa ostrzeliwała gwałtownie Oyarzun. Jak się zdaje, wojska powstańcze opuściły miasto i zajęły pozycje w najbliższym jego sąsiedztwie.

Korespondent Reutera donosi z Hendaye, że losy bitwy pod Irunem są ciągle jeszcze nie rozstrzygnięte. Brak inicjatywy z obu stron jest niezrozumiałe. Zarówno wojska rządowe jak i powstańcze rozwijają bardzo silny ogień karabinowy i artyleryjski, nie mogą jednak zdecydować się na żadną akcję i nie przeprowadzają wcale ataków piechoty.

Fabryka broni zniszczona

LIZBONA, 28 sierpnia (PAT.) Radjostacja powstańcza donosi, że lotnictwo powstańcze zniszczyło fabrykę broni w Toledo, będącą jedynym hiszpańskim źródłem, dostarczającym materiałów wojennych rządowi madryckiemu.

Uroczysty pogrzeb Kamieniewa

MOSKWA, 28 sierpnia. (PAT.) W czwartek na Pl. Czerwonym w Moskwie odbył się pogrzeb pułkownika Kamieniewa. Zebranie żałobne otworzył Unschlicht a przemówienia wygłosili: zastępca przewodniczącego rady komisarzy ludowych Czubar, komisarz obrony Woroszyłow, przewodniczący sovietu moskiewskiego Bułgarin i prezes Ossoawiachimu Eidemann. Urnę z prochami Kamieniewa nieśli ku ścianie Kremla Kaganowicz, Woroszyłow, Kalinin, Czubar, Ordżonikidze i inni. Przy salwach armatnich urnę wmurowano w ścianę.

GRAND-KINO

WZBUDZAJĄCE DO TEJ
ROBIN HOOD
z ELDORADO

Bomby na Oviedo

MADRYT, 28 sierpnia (PAT.) Lotnicy rządowi zrzucili na Oviedo 85 bomb, w tem kilka zapalających się.

Na bagnety i noże

BURGOS, 28 sierpnia (PAT.) Korespondent Havasa donosi, że kolumna powstańcza, która zajęła wczoraj Tineo w północnej części Asturji po zaciętej walce na bagnety i na noże, zajęła pozycje na północny wschód od tego miasta, skąd nawiąże łączność z dwiema innymi kolumnami z Luarca, znajdującymi się obecnie pod Espina. Te połączone oddziały maszerują na Oviedo, od którego odległe są o 50 klm.

Syn b. premiera ranny

BURGOS, 28 sierpnia (PAT.) Według wiadomości z dobrego źródła, przywódca falangi hiszpańskiej Antonio Primo de Rivera, o którego losie krążą sprze-

czne wieści, w dniu 23 b. m. był jeszcze. Otrzymał on trzy rany, z których jedna jest ciężka. — Miejsce pobytu syna b. dyktatora Hiszpanji trzymane jest w tajemnicy.

Dezercja wśród powstańców

BAJONNA, 28 sierpnia (PAT.) Wczoraj wieczorem 7 żołnierzy armji gen. Molla usiłowało zdezerterować, przepływając rzekę Bidassoa, powstańcy spostrzegli ich jednak i ostrzeliwali, zabijając 6 z nich.

Siódmy dotarł do oddziału milicji. Oświadczył on, że w dniu wczorajszym padło 160 jego kolegów a ogółem straty powstańców w tym dniu na froncie Irun sięgają przeszło 300 żołnierzy.

Lista straconych

PARYŻ, 28 sierpnia. (PAT.) — Havas donosi z Tuluzji, iż podróżni przybyli z Madrytu donoszą o następujących osobach,

straconych wskutek pożaru w więzieniu madryckim 24 b. m.: znany z walk w Marokko gen. Capaz, były minister Melquiades Alvarez, minister Martinez de Velasco, który podpisał swego czasu francusko-hiszpański traktat handlowy, b. minister marynarki admirał Salas, b. wysoki komisarz Marokko Nicó Avello, przywódca monarchistów dr. Albinana, znany bankier margrabia Jeurquijo oraz kuzyn b. dyktatora Fernando Primo de Rivera. Poza tem miano rozstrzelać około 100 mniej znanych osobistości.

Włochy wprowadziły zakaz wywozu broni

RZYM, 28 sierpnia. (PAT.) — Od dzisiaj Włochy wprowadziły w życie zakaz wywozu broni do Hiszpanji. Ogłoszono o tem komunikat urzędowy, który donosi, że zarówno pośredni, jak bezpośredni wywóz lub tranzyt sprzętu wojennego do Hiszpanji, do kolonii hiszpańskich i strefy hiszpańskiej w Marokko

jest wzbroniony. Zakaz dotyczy wszystkich umów, nawet do tychczas nie wykonanych.

Ambasador sowiecki w Madrycie

MADRYT, 28 sierpnia. (Pat.) Przybył tu pierwszy ambasador ZSRR Marcell Rosenberg.

Wł. Cyganiewicz zaginął

RIO DE JANEIRO, 28 sierpnia. (PAT.) Tutejsze pisma podały wiadomość, że Władysław Zbyszko Cyganiewicz zaginął w Madrycie. Jedne pisma twierdziły, że padł ofiarą napadu patrolujących żołnierzy wojsk rządowych, inne zaś, że podobno wziął czynny udział w walkach po stronie rewolucjonistów. Przebywający w Rio Zbyszko Cyganiewicz starszy (Stanisław) zapytywany przez dzienikarzy, potwierdził fakt, że brat jego przebywał ostatnio w Madrycie, natomiast nie mógł udzielić bliższych informacji o jego losach.

Dr. Schacht zadowolony z podróży

Oficjalne sfery niemieckie wykazują natomiast duży pesymizm

PARYŻ, 28.8. (PAT) — Havas donosi: Rozmowa premiera Bluma z Schachtem trwała godzinę.

Dr. Schacht odmówił udzielenia prasie informacji o przebiegu rozmowy, a na zapytanie, czy jest zadowolony z tej konferencji odpowiedział: — Czy można być niezadowolonym z rozmowy z takim czło-

wiekiem, jak Leon Blum.

Na zapytanie, czy jest zadowolony z podróży po Francji, dr. Schacht odpowiedział: — Jestem bardzo zadowolony z wyników podróży.

BERLIN, 28.8. (PAT) — Dziś wieczorem powrócił samolotem do Berlina po 4-dniowym pobycie w

Paryżu minister gospodarki i dyrektor Banku Rzeszy dr. Schacht.

Na temat wizyty tej pisała prasa niemiecka w ostatnich dniach niezwykle dużo. Wyszło przytem nietylko momenty gospodarcze, które stanowiły cel rozmów paryskich, lecz uwypuklano równocześnie momenty polityczne,

które w ciągu swych rozmów poruszyć miał dr. Schacht zarówno z premierem Blumem, jak i min. Delborem.

Podkreślano, że jest to pierwsza od szeregu lat wizyta oficjalna członka gabinetu Rzeszy w Paryżu, że niema zasadniczych przeszkód do porozumienia politycznego między Paryżem i Berlinem, a interesy gospodarcze są tak ważne, że powinny ułatwić wyrównanie wszelkich nieporozumień.

Jako punkty rozmów gospodarczych wymieniano rozszerzenie traktatu handlowego, współpracę w dziedzinie walutowej, systemu clearingowego i bodaj najważniejszą dla Niemiec zagadnienie surowców w związku z problemem kolumnalnym.

Niewątpliwie obciążającym momentem dla wszystkich rozmów była ostatnio wprowadzona w Niemczech 2-letnia służba wojskowa. Nie ułatwiło to misji dr. Schachta. Podczas gdy prasa niemiecka nadaje dziś jeszcze duże znaczenie prowadzonym w Paryżu rozmowom, niemieckie czynniki polityczne wykazują dość dużo sceptycyzmu. Brak realnych obiektów, których usunięcie ułatwiłoby mogło zbliżenie między obu narodami, a istnienie natomiast olbrzymiej różnicy światopoglądów i wielkiej dozy wzajemnej nieufności, wpływa na fakt, że miarodajne czynniki polityczne mimo żywego pragnienia w tym kierunku, nie żywią w gruncie rzeczy najmniejszych iluzji co do realnych wyników tego rodzaju rozmów.

W tych więc okolicznościach, patrząc z Berlina, podróż min. Schachta nie przedstawia żadnego głębszego znaczenia politycznego.

Ofiary tajfunu

TOKJO, 28.8. (PAT) — Gwałtowny Tajfun nawiedził południową Koreę. Jest 8 zabitych i 60 rannych. Straty materialne oceniają na miljon 200 tys. f. szt.

Drakońskie przepisy służbowe

Nowa pragmatyka urzędnicza w Gdańsku

GDĄSK, 28 sierpnia. (PAT.) Senat gdański zmienił na podstawie dekretu ogłoszonego w Dzienniku Ustaw Wolnego Miasta pragmatykę urzędników gdańskich, włączając do niej paragraf 10-a.

Paragraf ten przyznaje co prawda urzędnikom prawo swobodnej działalności politycznej, jednak z zastrzeżeniem, że zobowiązani są do bezwzględnej wierności, posłuszeństwa i uszanowania w stosunku do senatu.

Pozatem zmieniony został paragraf 9 pragmatyki gdańskiej w ten sposób, że każdy urzędnik etatowy po 10 latach służby może być przeniesiony na emeryturę z powodu fizycznej lub innej ułomności.

W tej sprawie decyduje senat. Odnosny urzędnik może się od decyzji tej odwołać do sądu dyscyplinarnego, którego rozstrzygnięcie jest ostateczne. — Również i sędziowie mogą być

w podobny sposób przeniesieni na emeryturę.

Kontrakty z pracownikami miejskimi mogą być na zasadzie nowych postanowień rozwiązane z jedynocięsnym wypowiedzeniem bez względu na to, czy zostały zawarte na okres dłuższy. W przeciwieństwie do stanu dotychczasowego wszelkie decyzje w tych sprawach nie podlegają sądownictwu gdańskiemu.

W Palestynie padają trupy

pomimo trwających rokowań o przywrócenie spokoju

JEROZOLIMA, 28.8. (PAT) — Minister spr. zagr. Iraku Nuri Pasza, który z ramienia królów arabskich podjął misję pośredniczenia między administracją brytyjską i naczelnym komitetem arabskim w Palestynie, celem doprowadzenia do zlikwidowania strejku, odbył ostatnio szereg rozmów z członkami komitetu arabskiego. W Jeruzolimie czynione są różne domysły, zwłaszcza ze strony prasy żydowskiej, na temat ustępstw, jakie rząd brytyjski miałby przyrzec Nuri - Paszy w zamian za zakończenie strejku. Wydaje się prawdopodobne że Nuri-Pasza nie uzyskał żadnych konkretnych zapewnień. Omówił on natomiast z przywódcami arabskimi wa-

runki zakończenia strejku i zaprzestania akcji terrorystycznej. Nuri-Pasza oświadczył, iż w takim wypadku Irak przy poparciu pozostałych państw arabskich podjąłby w

Londynie starania w sprawie zawieszenia imigracji żydowskiej do Palestyny.

Mimo pogłosek o zamierzonym zaniechaniu akcji terrorystycznej, sytuacja ponownie uległa pogorszeniu. W godzinach rannych zastrzelono na przedmieściu Jeruzolimy żydowskiego policjanta który był jednocześnie studentem uniwersytetu hebrajskiego. W czasie pogrzebu, który odbył się w dwie godziny później dwóch arabsów strzeliło do tłumy żydów, nie raniąc nikogo.

W dzielnicy żydowskiej Jeruzolimy pewien arab został postrzelony. Sprawcę napadu zatrzymano.

W pobliżu szpitala żydowskiego wybuchła bomba.

KWESTA DOBROCZYNNA

W dniu jutrzejszym odbędzie się w Łodzi kwesta na rzecz Ewangelickiego Domu Sierot (Północna 40). Zakład ten dobroczynny, w którym stale wychowuje się około 70 dzieci, utrzymywany jest wyłącznie z dobrowolnych datków społeczeństwa. W roku bieżącym Dom Sierot został rozszerzony, czego wymagały względy sanitarno-wychowawcze. A więc dziś znów Dom Sierot zwraca się do wypróbowanej ofiarności społeczeństwa łódzkiego z prośbą o laskawy datek

Kardynał Marmaggi u p. Prezydenta Rzplitej

WARSZAWA, 28 sierpnia. — (PAT.) — Dziś w godzinach południowych ks. kardynał Marmaggi, który był legatem Ojca św. na synod biskupów polskich w Częstochowie, przyjęty został na uroczystej audjencji przez p. Prezydenta R. P. na Zamku.

Należy zaznaczyć, że ks. kardynał Marmaggi otrzymał specjalne polecenie od papieża Piusa XI udzielenia p. Prezydentowi Rzplitej błogosławieństwa w imieniu Ojca świętego.

Order „Chryzantem” wręczył ambasador japoński p. Prezydentowi Rzplitej

WARSZAWA, 28 sierpnia. — (PAT.) — Dnia 28 b. m. przyjęty został na specjalnej audjencji przez p. Prezydenta Rzeczypospolitej poseł japoński Nob-Bumi-Ito, który z okazji 10-lecia piastowania urzędu Prezydenta Rzplitej przez prof. Ignacego Mościckiego, wręczył mu odznaki orderu „Chryzantem”, najwyższego odznaczenia japońskiego wraz z listem cesarza Hirohito.

Order „Chryzantem” nadawany jest tylko panującym i najwyższym dostojnikom w Japonii. Posiada, tak jak order „Orła białego” jedną tylko klasę.

Nadanie orderu „Chryzantem” p. Prezydentowi R. P. z okazji jego jubileuszu, stanowi wyjątkowy dowód przyjaźni cesarza dla p. Prezydenta Rzplitej i Polski.

Komitet ekonomiczny ministrów zatwierdził cały szereg bieżących spraw

WARSZAWA, 28 sierpnia. — (PAT.) W piątek, dnia 28 b. m. odbyło się pod przewodnictwem wicepremiera E. Kwiatkowskiego posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów, na którym omówiono plan prac, związanych z proponowanymi przez poszczególne ministerstwa projektami dekretów i ustaw gospodarczych. Wyznaczono terminy dla poszczególnych prac przygotowawczych.

Następnie komitet ekonomiczny wysłuchał sprawozdania wiceministra R. Raczyńskiego, przewodniczącego komisji porównania obrotu produktami rol-

Znów zajścia antyżydowskie

w Wyszonce, Pułtusku, Jabłonce Kościelnej, Piekucie oraz Mińsku Mazowieckim

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

W dniu wczorajszym wydarzyły się znów zajścia antyżydowskie w szeregu miejscowościach.

W Wyszonce (pow. Wysoko-Mazowiecki) grupa, złożona ze stukilkudziesięciu osób, przeważnie młodzieży wiejskiej, podzieliwszy się na kilka grup, zdemolowała przeszło 30 sklepów i mieszkań żydowskich.

W związku z ekscesami poli-

cja aresztowała 10 członków Str. Narodowego.

Na jarmarku w Pułtusku pod Warszawą zostało pobitych kilkunastu żydów, przyczem kilku z nich ciężko poraniono, w ciągu nocy zaś wybito kamieniami szereg szyb.

W kilku sklepach zniszczono doszczętnie zapasy towaru. Szereg kupców zostało poszkodowanych.

W toku śledztwa policja aresztowała niejakiego Wiśniewskiego.

W związku z zajściami, ludność żydowska zwróciła się do władz w sprawie zwiększenia posterunku policyjnego w Pułtusku, który liczy tylko 10 policjantów. P. starosta zarządził, aby stale informować go o sytuacji w mieście.

Jak się dowiadujemy, zajścia wydarzyły się także w Jabłonce, Kościelnej, Piekucie i Mińsku Mazowieckim.

Epilog zająć w Truskolasach

Młynarczyk skazany na 2 i pół roku więzienia

Okradzenie przez niego puszek kościelnych wyzyskane było dla agitacji antyżydowskiej

CZESTOCHOWA, 28 sierpnia. (PAT.) W dniu wczorajszym sąd okręgowy rozpoznawał sprawę 30-letniego Walentego Młynarczyka, oskarżonego o to, że w styczniu r. b. dopuścił się podwójnego przestępstwa znieważenia przedmiotów kultu religijnego w kościele parafialnym w Truskolasach oraz kradzieży pieniędzy z puszek kościelnych.

Profanacja kościoła za tafa WYZYSKANA DLA AGITACJI PRZECIWŻYDOWSKIEJ i sta-

ła się punktem wyjścia burzliwych zająć w Truskolasach, podczas których zdemolowano kilka straganów żydowskich i pobito kilku kupców żydowskich.

Sprawa przestępstwa został

Zwycięski pochód wojsk Kwang-Si

SZANGHAJ, 28 sierpnia. — (Pat) Chociaż rokowania pokojowe toczą się w dalszym ciągu, wojska Kwang-Si podjęły dziś nowy atak na południowo-zachodnią część Kwang-Tungu i zajęły po zaciętej walce kilka miast. Wojska Kwang-Si zbliżają się szybko do Pa-Hoi, miasta nad zatoką Tonkińską, która dałaby im dostęp do morza.

wykruty dopiero po kilku dniach.

Młynarczyk w dochodzeniu całkowicie przyznał się do winy.

Sąd skazał Młynarczyka łącznie za oba przestępstwa na 2 lata i 6 miesięcy więzienia.

Walka pod Addis-Abeba

Wojska włoskie odparły atak abisyńczyków

RZYM, 28 sierpnia. (PAT.) — Agencja Stefani donosi z Addis Abeby: Grupa złożona z około 1.200 abisyńczyków usiłowała podejść do stolicy na południe od lotniska. Zaatakowały ją wojska erytrejskie i włoskie do konywujące wywiadów w tych okolicach. Abisyńczyków zmu-

Edward VIII jedzie do Turcji

ATENY, 28 sierpnia. (PAT.) Król Edward VIII przyjął wczoraj na prywatnej audjencji premiera greckiego Metaxasa, a następnie burmistrza Aten.

STAMBUL, 28.8. (PAT) — Prasa turecka donosi, że król angielski Edward VIII przybędzie do Turcji. Król ma zwieźć pobożowską na półwyspie galipojskim oraz cmentarz wojskowy w Czanak - Kale poczem przybyć ma do Stambułu, gdzie spotkać się ma z prezydentem Kemalem Atatürkiem.

Wybuch gazów na ulicy w Warszawie

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Wczoraj, w czasie pracy przy zamianie rur gazowych na Krak. Przedmieściu nastąpił wybuch wskutek pęknięcia rury i nagromadzonych pod ziemią dużej ilości gazów.

Wskutek wybuchu na przestrzemi między domami Nr. 17—23 pękły rury betonowe, zawierające kable telefoniczne.

Odlamki rur zraniły jedną osobę.

Sekta „Madaznan”?

Sensacyjny proces w stołecznym sądzie okręgowym

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Wkrótce w III wydziale sądu okręgowego znajdzie się sensacyjna rozprawa sądowa trzech oskarżonych z art. 255 par. 1 k. k., t. j. o zniesławienie.

Feliks Pyzel, pochodzący z Powśla, a w ciągu ostatnich kilku lat zamieszkały w Warszawie, złożył skargę do sądu na trzech redaktorów odpowiedzialnych pism: Popławskiego, Gąsiorowskiego i Lubickiego, pociągając ich do odpowiedzialności karnej za zniesławienie, przez umieszczenie w pismach tych szeregu wiadomości, zarzucających mu głodzenie i maltretowanie żony i dzieci, umieszczenie jej podstępnie w domu dla obłąkanych, t. j. w szpitalu Jana Bożego itp.

Przed kilku miesiącami w pismach tych ukazały się wiadomości, że Pyzel poznał swą żonę Marję przed kilku laty w zakładzie dr. Tarnawskiego w Koszowie. Rozpoczęła się straszna gehenna żony Pyzla, z którą ten codziennie robił różnego rodzaju eksperymenty: hypnotyzował ją, magnetyzował, uczył różnego rodzaju doświadczeń, aż przed kilku laty Marja Pyzłowa uciekla od męża i zamieszkała w Warszawie,

gdzie opiekę roztoczyła nad nią dr Betcherówna, mająca w stołecy liczne grono znajomych.

Marja Pyzel jest doktorem filozofii uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, początkowo pomagała mężowi w pracy, aż przed rokiem została siłą umieszczona w szpitalu Jana Bożego.

Jak wynika z jej zeznań — nie mogąc się pogodzić z dziwnymi praktykami męża — uciekla od niego. Z zeznań Pyzłowej wynika też jakoby mąż jej był wyznawcą sekty Madaznan i robił różne praktyki, nakazane mu przez władze wyższe.

Na procesie tym powołała obrona kilkunastu świadków, a m. in. i żonę Pyzla, Marję, której zeznania będą miały dla całej sprawy decydujące znaczenie. Oskarżyciel wniosł o powołanie kilku świadków, m. in. lekarzy, których zeznania wykażą, że został zniesławiony w druku. Oskarżonych bronić będzie trzech znanych adwokatów warszawskich.

WARSZAWA, 28 sierpnia. — (PAT.) — Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął dziś po południu inspektora obrony powietrznej państwa gen. Zajacę.

Zawody balonowe Gordon Bennetta

Aeronauci polscy będą mieli groźnych przeciwników w Niemczech i Belgach

Dziś w sobotę i jutro, w niedzielę stolica przeżywać będzie wieladla emocje lotnicze.

Po południu dnia dzisiejszego na lotnisku przy ul. Topolowej odbędą się pokazy szybowcowe i lotnicze z wyścigami oraz akrobacja. Poza tym odbędą się t. zw. zawody „Małego Gordon Bennetta”, zorganizowane przez LOPP dla młodzieży.

Największą atrakcją czeka Warszawę dopiero jutro, mianowicie odbędą się międzynarodowe zawody balonowe o puchar Gordon Bennetta. Polska, jako trzykrotna zdobywczyni tego puharu, i tym razem organizuje międzynarodowe zawody. Ogółem startować będą trzy balony polskie, dwa niemieckie, dwa belgijskie, jeden szwajcarski i jeden francuski. Start balonu hiszpańskiego został, jak wiadomo, odwołany.

Początek startów ustalono na godzinę 17-tą, zaś od godziny 14 odbędą się pokazy lotów szybowcowych.

O godzinie 17-ej wystartuje jako pierwszy balon francuski „Maurice Mallet” (Charles Dollfus i Pierre Jaquet), jako drugi „Belgica” — (Ernest Demuyter, Pierre Hoffmans), trzeci — balon niemiecki „Saehsen” (Otto Bertram i Fritz Schubert), czwarty — „Zurich III” (Erich Tilgenkamp i Mauritsen Bosch). Piątym z kolei startującym balonem będzie „Warszawa II”, który pilotować będą: kpt. Hynek Franciszek i inż. Janik Franciszek. Szóstym balonem, który wzbije

się w powietrze będzie balon belgijski „Bruxelles” (Philippe Quersin i Martial Van Schelle), siódmym — „Deutschland” — (Carl Goetze i Werner Lohmann) ósmym — balon polski „Polonia II” z dwukrotnym tryumfotorem zawodów Gordon Bennetta kpt. Zbigniewem Burzyńskim i kpt. Władysławem Pomaskim, dziewiątym — balon „LOPP” (kpt. Antoni Janusz i por. Stanisław Brenk).

Kolejność startowania została wylosowana w dniu wczorajszym podczas odprawy w ministerstwie komunikacji.

Balon niemiecki „Augsburg” został w ostatniej chwili wycofany z powodu uszkodzenia jedwabnej powłoki. Wycofany został również balon amerykański.

Poza oficjalnym konkursem wystartuje na najmniejszym balonie „Puk”, nazwanym tak ku czci najmniejszego bohatera „Snu nocy letniej” Pauls Spiess. Balon ten jest najmniejszym, jaki kiedykolwiek startował w Warszawie. Posiada on pojemność 170 m. sześć. i waży tylko 55 kg. „Puk” wystartuje przed wszystkimi oficjalnie zgłoszonymi balonami. Odegra on rolę balonu meteorologicznego, wskazującego kierunek i siłę wiatru. — Podróż jego nie potrwa długo, przeleci najwyżej 100 klm.

Balony startować będą w odstępach 8-miominutowych, a później w odstępach 5-ciominutowych, tak, by start wszystkich balonów zakończył się przed godziną 18-tą.

Loty jutrzejsze wywołały du-

że zainteresowanie i oczekiwane są przez aeronautów z wielkim zaciekawieniem. Okazuje się, że powstały wyż barometryczny za powiada nietylko wiatry w kierunku zachodnim, oraz południowo-zachodnim, ale i możliwość powstania wiatrów przeciwnych. Z tego względu prognozy co do przebiegu lotów zapowiadają się niezwykle zagadkowo. Może się bowiem zdarzyć, że któryś z aeronautów polecą nocą do Francji, a dnia następnego wiatr uniesie go z powrotem w kierunku Warszawy. Lądowania są możliwe we Francji, we Włoszech, Jugosławii, Bułgarii, Rumunii i Sowieciech.

Z dużym zaciekawieniem oczekiwany jest start „Zurichu III”, na którym leci asystent profesora Piccarda biorący udział w jego lotach stratosferycznych.

Polacy będą mieli groźnych przeciwników w Niemczech i Belgach, których kondycja jest podobno świetna.

STRASZNY DWÓR NA EKRANIE.

Dziś w kinie „Europa” odbędzie się premiera nowego wielkiego filmu mistycznego, zrealizowanego wg. nieśmiertelnego arcydzieła Matuszki, która będzie prawdziwym światłem kinematografii polskiej.

Pietizm dla czarującej mistyki twórcy „Halki”, wspaniała obsada artystyczna, udział orkiestry symfonicznej Polskiego Radja pod dyr. Górczyńskiego i wielkiego baletu opery warszawskiej — to wszystko sprawiło, że dzisiejsza premiera „Straszny dwór” wzbudziła żywe zainteresowanie.

W czasie pewnych zawodów balonowych w Paryżu, w których przyjmowała udział publiczność, jeden z balonów z piorunującą szybkością ułonił się w górę i wkrótce zniknął w przestworzach.

Jak okazało się, dwie pasażerki tego balonu, były damami bardzo lekkich obyczajów.

Mały Jaś ze skrzywioną minką krzyknął się ręką poniżej krzyża.

— Co ci się stało? — pyta go matka.

— Ech, drobiazka — odpowiada mały — miałem nieporozumienie z twoim mężem.

— Taki trudny egzamin! — mówi dziesięcioletni Jurek do swego korepetytora, studenta medycyny.

— Ja mam trudniejszy i nie boję się — pociesza chłopca nauczyciel.

— Zdając egzamin dyplomowy.

— Dla mnie łatwiejszy jest pana!

— Co?!

— Tak, bo tamten to pan będzie składał, a nie ja.

Podobno przebywający na obczyźnie emigranci rosyjscy mają zamiar wysłać Stalinowi depeszę dziękczynną za potwierdzenie wyroku śmierci na Kamieniewa i towarzyszy.

Czego nie mogli w swoim czasie dokonać białogwardziści, zrobili obecnie czerwoni.

Ucieczka rosjan z Mandżukuo

W Charbinie mieszkało dotychczas kilkadziesiąt tysięcy rosyjskich emigrantów, którzy początkowo witali japończyków z dobrze zrozumiałych względów, jako „zbawców”. Jednak przyjaźń ta ochłodziła bardzo szybko, a przedewszystkiem od chwili, gdy japończycy spróbowali wciągnąć białych rosjan do służby w wojsku japońskim. Część rosjan skomunikowała się wówczas z konsulem sowieckim i po otrzymaniu przyrzeczenia, że nie będą wystawieni na żadne prześladowania, — wróciła do Rosji. Wydaje się, że władze sowieckie dotrzymały swego przyrzeczenia, bo w międzyczasie inne transporty poszły śladem pierwszego, a wychodząca w Charbinie gazeta mandżurska „Kung Pao”, wyraża przypuszczenie, że w najbliższych tygodniach, conajmniej 90 procent wszystkich rosjan nie tylko w Charbinie, ale w całym Mandżukuo, powróci do Rosji.

NOWA PLACÓWKA TANCA ARTYSTYCZNEGO

10 września otwarta zostanie w Łodzi, zatwierdzona przez ministerstwo W. R. i O. P. nowa szkoła tańca artystycznego, gimnastyki i rytmiki pod kierunkiem dobrze znanych pedagogów: pań: Janiny Zandl i Haliny Waldman, uczenie taneczki świątecznej sławy p. Ruth Sorel.

W ustalonych odstępach czasu klasy dorosłych i dzieci będą prowadzone przez p. Ruth Sorel.

Poza tańcem (technika, improwizacja, kompozycja), gimnastyką nowoczesną dla dorosłych i dzieci, oraz rytmiką i perkusją, wykładane będą przedmioty teoretyczne (anatomia, solfiz, historia tańca, metodyka i t. d.).

Fachowość znanych sił i doskonałe warunki lokalowe dają rękojmię, że szkoła stanie na wysokości zadania.

BITWA O IRUN

Wrażenia naocznego świadka

(Korespondencja własna „Głosa Porannego“)

St. Jean de Luz, 26 sierpnia.

Szeroka francuska szosa graniczna prowadzi z Behodie, ostatniej wioski francuskiej, do Biriattou, pierwszej miejscowości hiszpańskiej, odległej zaledwie o 6 klm. od Irunu. Wspaniale asfaltowana szosa, która dotychczas była otwarta dla ruchu samochodowego, jedynie dla tych, którzy mogą się wylegitymować odpowiednim zaświadczeniem, jest od dwóch dni zamknięta po stronie francuskiej.

Ma to swą przyczynę: hiszpański samolot powstańczy zrzucił trzy bomby, które eksplodowały na terenie francuskim w pobliżu Behodie. Na szczęście nikt nie został ranny, tylko kilka drzew wyrwanych z korzeniami, leży na poszarpanej ziemi. Ale ten fakt wystarczył francuskim władzom granicznym.

Poszliśmy pieszo. Z Biriattou droga rozgałęzia się do wsi Fontanabia, leżącej nad rzeką Bidossoa. Tu jest już prawie teren wojenny, ale sama wieś leży spokojnie w świetle piekącego słońca. Mężczyzn — co prawda nie widać; kobiety stoją nad rzeką i piorą bieliznę, głośno przyspiewując. Gdy na chwilę milkną, słyszy się wyraźnie bombardowanie San Sebastian przez pancernik „España” i niemniej głucho od-

powiedzi fortu Guadalupe. Ale sielski widok Fontanabia to tylko kurtyna. Za każdym domkiem nagromadzone są wory z piaskiem i w każdej chwili może nadejść nieprzyjaciel.

Atak karlistów

Tuż za wsią rozpoczyna się łańcuch wzgórz. Wspinamy się na pierwsze wzgórze; stąd ma się widok na całą okolicę. Przed nami rozpościera się wielka dolina pokryta małymi zaroślami, z których błyskają czerwone czapki karlistów, idących właśnie do ataku; chcą zająć szczyty wzgórz bronionych przez niewidoczną milicję. Krok za krokiem posuwają się karliści, pod ochroną trzech karabinów maszynowych, ostrzeliwujących wzgórze z flanki.

Nagle widzimy głowy oddziałów milicji. Zerwali się z ukrycia i biegną na szosę, prowadzącą do Biriattou. Karliści pędzą za nimi. Ale równie nagle zjawia się pociąg pancerny ze znakiem „Frontu ludowego”, nadjeżdżający od strony Irunu. Zaczyna ostrzeliwać karlistów z karabinów maszynowych. Wielu pada, a reszta ucieka do swych stanowisk wyjściowych. Pociąg powoli posuwa się dalej. Ten atak

został odparty.

Kiedy wracamy do Bidossoa, zebrało się tam 200 milicjantów. Barykady na drogach; za ochronami z worków z piaskiem poruszają się ludzie. Oczekują drugiego szturmów karlistów. Proszą nas uprzejmie, ale energicznie, abyśmy natychmiast opuścili tę miejscowość.

— Gdyby nawet wszystkie do my stały w płomieniach wskutek ich strzałów — woła do mnie na pożegnanie ich dowódca, siwobrody, conajmniej 50-letni mężczyzna, który nieustannie wraz z żołnierzami własnoręcznie dźwiga wory z piaskiem. — Nie oddamy Bidossoa, póki będziemy przy życiu! Nie dostaną się również do Irunu, może pan tego być pewien!

Denuncjacja niemiecka

Wracamy do St. Jean de Luz. W porcie zgromadził się tłum wokół trzech mężczyzn, którzy żywo gestykulując, opowiadają swą historię: Są to trzej rybacy z Irunu, którzy wyjechali swymi łodziami na morze, na pół w ryb. Kiedy chcieli wrócić do Irunu, dostrzeżono ich z pancernika „España” i wzięto w dwa ognie. Szybko uciekli do portu w St. Jean de Luz. Ale nie zamie-

rzali tu długo pozostawać, ponieważ złowione ryby chcieli przewieźć do Irunu, gdzie daje się odczuwać poważny brak żywności. W porcie St. Jean de Luz znajduje się jednocześnie mały niemiecki okręt frachtowy, który przed dwoma dniami nadszedł z Bremy.

Trzej rybacy przygotowują swe żaglowce do drogi. Jeden z nich ma na pokładzie mały własnoręcznie zbudowany odbiornik radiowy. Zaledwie łodzie oddaliły się o kilkaset metrów od portu, kiedy właśnie jeden z ryb. słyszy ze swego odbiornika meldunek, zredagowany w języku hiszpańskim. Wyśłał go kapitan niemieckiego okrętu do kapitana pancernika „España”, donosząc mu, że ci trzej rybacy opuścili właśnie port w St. Jean de Luz, aby udać się do Irunu.

Wobec tego rybacy pośpiesznie wrócili do St. Jean de Luz. Podniecenie opowiadają swym francuskim kolegom o zajściu, i oświadczają, że władze francuskie winny natychmiast zaprotestować przeciwko temu, aby niemiecki okręt ich denuncjował.

Tłum wzrusza ramionami, kiwa głowami. Trzeba tę sprawę naprzód zbadać. W każdym razie należy powiadomić władze portowe. Wreszcie wszyscy udają się wspólnie na posterunek żandarmerji portowej.

Henri Collin.

„AP. KOWALSKI” SUDORYN W PROSZKU, USUWA POT I WON! występując się nasladownictw

Malżeństwo z 12-letnią dziewczynką

Młody dyplomata przed sądem. -- Słowo „tak”

Sąd paryski zajmował się w tych dniach niecodzienną sprawą, dotyczącą małżeństwa z nieletnią. Były sekretarz konsultatu Pierre de Riberac został oskarżony o utrzymywanie stosunków z dwunastoletnią dziewczynką hinduską, z którą mieszkał razem w Passy. Skarga została złożona przez służbę do mowy i sąsiadów. Riberac przyznał się do tego stanu rzeczy. Wyjaśnił, że w Gwinei holenderskiej, gdzie był przydzielony do konsultatu francuskiego w Paramaribo, poznał mieszkającego tam kupca hindusa, z którym szybko zawarł bliską przyjaźń. Kiedy kupiec zmarł przed dwoma laty, powierzył swemu francuskiemu przyjacielowi opiekę nad swą jedenastoletnią córką i Riberac musiał przyrzec, że ożeni się z dziewczynką wedle zwyczaju hinduskiego. Uczynił to, zabrał dziewczynkę do Francji, kazał ją kształcić przez nauczyciela domowego i żył z nią jak z żoną.

Sąd musiał się wobec tego zająć zagadnieniem, czy takie, będące na porządku dziennym w kolonjach, małżeństwo z dzieckiem jest ważne we Francji czy wogóle jest dozwolone, czy też podpada pod artykuł kodeksu karnego o uwiedzenie nieletniej.

Sędziowie nie wydali jasnej decyzji. Uniewinnili oni oskarżonego, polecając mu, aby zwrócił się do prezydenta republiki z prośbą, która będzie poparta przez sąd, o otrzymanie

specjalnego zezwolenia na małżeństwo z nieletnią, jakie jest wymagane przez ustawodawstwo francuskie.

Młoda małżonka na czas procesu oddana została do pensjonatu. Jednakże nie przestawała płakać i żałośnie błagała, aby ją odprowadzono do „jej męża”. W końcu władze zezwoliły na to prowizorycznie aż do otrzymania zezwolenia od prezydenta.

*

Niecodzienną sprawą zajął się w tych dniach senat dla spraw rozwodowych sądu w Paryżu. Chodziło o unieważnienie małżeństwa, które zawarto zostało podstępnie.

Bohaterem sprawy jest zamężny, podstarzały już baron Alfons de Duchatel, ostatni swego rodu, którego przed kilkoma miesiącami przywieziono w groźnym stanie do jednego z paryskich sanatorjów. Lekarze nie mieli nadziei utrzymania go przy życiu. Baron zarządził, aby przez cały czas jego pobytu w sanatorjum nie wpuszczano do pokoju żadnego z przyjaciół. Zakaz był kategoryczny.

Jedyną osobą — prócz lekarzy — którą baron u siebie tolerował, była siostra - pielęgniarka, która dyżurowała u niego łoża dniem i nocą. Pielęgniarka ze swej strony potrafiła barona zupełnie izolować od świata zewnętrznego i absolutnie nikogo doń nie dopuszczała.

Ku ogólnemu zdziwieniu lekarzy, baron bardzo szybko zaczął powracać do zdrowia. Poważnego dnia — mimo środków ostrożności — do pokoju barona dostał się jeden z jego przyjaciół, który niezmiernie ucieszył się dobrym wyglądem pacjenta.

Gdy przybyły gość dziękował pielęgniarkę za troskliwą opiekę — niechętnie słuchała tych słów, oznajmiając, że było to jej obowiązkiem, tem bardziej, że baron jest przebież jej mężem...

Najbardziej zdumionym z powodu tej enuncjacji był sam baron. Tylko wrodzony takt i uczucie wdzięczności nakazywały mu nie zaprzeczać...

Z niecierpliwością jednak oczekiwał baron zupełnego wyzdrowienia. A gdy to wreszcie nastąpiło — udał się do swego adwokata, któremu opowiedział, że padł ofiarą zagadkowego spisku, gdyż nie uczynił nic, co by go miało pozbawić kawalerskiego stanu.

Adwokat barona wezwał do siebie „panią baronową”. Była oburzona, gdy jej przedstawił

objekcje jego klienta, jakoby podstępem weszła w związki małżeńskie z baronem de Duchatel... Twierdziła natomiast z całą stanowczością, że ślub odbył się formalnie z zachowaniem, że asystował w sanatorjum niem obowiązujących przepisów przy zaślubinach pielęgniarki z leżącym na łożu śmierci — jak mu powiedziano — baronem. W praktyce miał już zresztą takie wypadki.

Zupełnie dokładnie sobie przypomina, że na odnośne pytanie, czy zgadza się pojąć za żonę pannę... baron odpowiedział: „tak”. Powiedział to wyraźnie i bez przymusu.

Baron nie spoczął i za wszelką cenę postanowił się pozbyć „żony” z nieprawdziwego zdarzenia. Oddał sprawę detektywom. Kosztowało bardzo dużo, — ale pomogło. Oto okazało się, że pielęgniarka wyłudziła od barona słowo „tak” zapomoętą małą dawką środka odurzającego.

Na rozprawie sąd paryski nie przyjął argumentów „baronowej” i małżeństwo unieważnił.

Fr. R.

PALACE Miłość Cygana Greta Theimer i Ernest Verebas

CAPITOL Dziś i dni następnych!

Prestiżowe arcydzieło czołowego reżysera Hollywoodu FRANKA BORZAGE'A

Promenada Miłości

W rolach głównych: DICK POWELL, RUBY KEELER, w otoczeniu 250 najpiękniejszych tancerek hawajskich. NADPROGRAM: TYGODNIK AKTUALNOŚCI I KRONIKA

Balkon 54 gr. I miejsce 1.09 II miejsce 85 gr.

Wiadomości bieżące

DYŻURY APTEK. — Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: Niewiarowskiej (Zgierska 87), J. Hartmana (Brzezińska 24), Hiszpańskiego (Plac Wolności 2); Perelman i S-ki (Cegielniana 32); Cymera J. (Wólczńska 37); W. Danieleckiego (Piotrkowska 127); Wójcickiej (Napiórkowskiego 27).

DODATKOWE KOMISJE POKOROWE. — We wrześniu r. b. urzędują następujące komisje dodatkowe:

15 września r. b. dla PKU Łódź - Miasto I, w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 165, przy czym stawić się winni poborowi rocznika 1915 i starszych, którzy dotychczas do przeglądu nie stawali i zamieszkuja na terenie 2, 3, 5, 8, 9 i 11 komisariatu policji.

16 września urzęduje komisja dodatkowa dla poborowych rocznika 1915 i starszych, którzy nie stawali do przeglądu wojskowego, a zamieszkuja na terenie powiatu łódzkiego i przydzieleni są do PKU Łódź - powiat.

18 września r. b. urzęduje dodatkowa komisja poborowa dla PKU Łódź - Miasto II, przy czym stawić się winni poborowi rocznika 1915 i starszych, niemających uregulowanego stosunku do służby wojskowej a zamieszkuja na terenie 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 i 14 komisariatu policji.

KONTROLA DACHÓW. — W związku ze zbliżającym się okresem jesiennym i zimowym w najbliższych dniach ma być przeprowadzona z ramienia władz starościńskich i samorządowych kontrola dachów w szeregu nieruchomości, a to celem ustalenia, czy odpowiadają one warunkom, przewidzianym ustawą budowlaną.

WITRYNY REKLAMOWE. — Zarząd miejski postanowił powiększyć eksploatację 27 witryn reklamowych, znajdujących się przy parku kolejowym od strony ul. P. O. W. — okręgowemu kołu związku inwalidów wojennych R. P. w Łodzi.

ZNALEZIONO TOREBKĘ DAMSKĄ. — Została znaleziona na ulicy torebka damska. Prawa właścicielka może zgubę odebrać w wydziale śledczym w Łodzi przy ul. Kilińskiego 152, III piętro, pokój 3.

Pod ciężarem 13 tysięcy ustaw

Urzednicy i obywatele błądzą w gęstwinie przepisów

Żyjemy w przełomowych czasach. Wymagają one często zasadniczych zmian w przepisach prawnych, nieprzystosowanych już do zmienionych warunków życia. Prawo stanowi bowiem te ramy, które państwo zakreśliła życiu obywateli, a tem samym rozwojowi organizmu państwa.

Aby spełniały swe właściwe zadanie, muszą one być jasne, zrozumiałe i znane.

Znajomość prawa nie była u nas niestety nigdy dostatecznie rozwinięta. Ale po 17-toletniej działalności prawodawczej przedstawia się ona wręcz rozpaczliwie.

Czego się trzymać?

Gdzie szukać obowiązujących przepisów? Prócz Dziennika Ustaw zawiera je Monitor Polski oraz szereg dzienników urzędowych, przede wszystkim Dziennik Ustaw Śląskich i 16 dzienników wojewódzkich.

Tymczasem objętość samego Dziennika Ustaw rosła się do blisko 40.000 stron.

Wydrukowano w nim prawie 13.000 ustaw i rozporządzeń.

Pozatem obowiązuje jeszcze ciągle olbrzymia ilość szczególnych przepisów, odziedziczonych po państwach zaborczych, a pochodzących nierzadko jeszcze z XVIII wieku.

O wielu z nich dopiero sąd musi rozstrzygnąć czy moc ich wygasła, czy też trwa do dzisiaj.

W ustawach polskich nazbyt często powtarza się tak zwana „OGÓLNA KLAUZULA DEROGACYJNA”.

to znaczy postanowienie, że wszystkie przepisy sprzeczne z daną ustawą, tracą moc. Zamieszczenie tej klauzuli jest oczywiście łatwiejsze dla referenta projektu ustawy, niż wyliczenie, jakie właściwie przepisy zostały uchylone.

Jednakowoż, jeśli dla specjalisty w danej dziedzinie wyliczenie takie sprawia widoczne trudności, to jak można wymagać

od obywatela, by potrafił to lepiej wykonać?

Gdzie szukać?

Samo zaś odszukanie niektórych przepisów „zaborczych”, nigdzie w Polsce nie wydanych, a tembardziej nie przetłumaczonych stanowi często trudność nie do przewyżyczenia.

Tymczasem zamiast zastępować te przepisy nowymi, ustawodawca ogranicza się często do ogłaszania w Dzienniku Ustaw, że jakiś przepis z XIX wieku zostaje w kilku artykułach zmieniony.

Jawność stanu prawnego staje się w tych warunkach fikcją, gdyż w Dzienniku Ustaw, który powinien zawierać ogół powszechnie obowiązujących przepisów, obywatel odnajduje jedynie parę zmian tekstu, którego nie zna i nie wie, gdzie go szukać.

Zresztą nawet po odszukaniu wszystkich przepisów, dotyczących pewnego zagadnienia, nigdy nie wiadomo, czy odszukane teksty nie uległy sprostowaniu lub nowelizacji w jakimś rozporządzeniu, wydrukowanym w Dzienniku Ustaw pod takim tytułem, iż nikomu by na myśl nie przyszło szukać w niem rozwiązania danego zagadnienia.

Łamigłówki

Wogóle nowelizacje tekstów ustawowych stanowią mękę nawet dla specjalistów, gdyż składają się z wyliczenia, iż w wierszu takim a takim, takie a takie słowa zostają zastąpione innymi.

Aby korzystać z tak zoperowanej ustawy, trzeba zatem mozołnie wprowadzać te zmiany do poprzedniego tekstu, wykreślając uchylone zdania i wyrazy i wpisując nowe.

Przy parokrotnej nowelizacji jednego przepisu, stanowi to olbrzymią i zupełnie nieproduktywną pracę. Czy nie lepiej byłoby, aby w Dzienniku Ustaw ukazywały się od razu teksty

znowelizowane, a więc nie same zmiany, ale cały stary tekst, zmieniony według nowych wymogów. Złe bowiem, gdy Dziennik Ustaw wygląda jak łamigłówka.

Dużem ułatwieniem przy orientowaniu się w obowiązującym stanie prawnym jest wydany przez ministerstwo sprawiedliwości

SKOROWIDZ OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW,

a przede wszystkim wydane obecnie zestawienie materiału Dziennika Ustaw z pominięciem przepisów, już nieobowiązujących.

Dobre, ale... nieurzędowe

Jednakowoż oba te wydawnictwa nie mają charakteru urzędowego, stanowią więc tylko pewne wskazówki, ale nie uwalniają od mozolnych poszukiwań na własną rękę w Dzienniku Ustaw, bo ostatecznie oficjalnie nie mają żadnej mocy obowiązującej, mogą zaś zawierać błędy. Dopiero wydanie urzędowe, któreby stałe zawierało ogół aktualnie obowiązujących przepisów, czyniąc zbędnymi poszukiwania w Dzienniku Ustaw, położyłoby kres niepewnościom oraz mękom pogoni za przepisami, które rzeczywiście obowiązują.

Pozatem niewątpliwie zmienia się u nas przepisy zbyt często.

Zaprawdę lepiej zwolnić tempo prac ustawodawczych, niż wydawać przepisy, które natychmiast muszą ulec zmianie. Obywatel nie ma bowiem czasu wytehnąć, nie może nigdy wżyć się w nowoprowadzony stan prawny, a już czyta w Dzienniku Ustaw, że musi się uczyć nowych przepisów.

W tych warunkach nawet najlepší prawnicy nie mogą znaleźć wydawcy dla wydrukowania komentarzy ustaw, gdyż każdy obawia się z dnia na dzień zmiany.

Papierowy balast

A fala przepisów rośnie. Półki urzędników uginają się pod nawałem papierowych norm, jakby wystarczało wydrukować

prawo, by naprawić życie.

Jako przykład może służyć obecnie przerzucenie w ustawach szeregu nadmiernych świadczeń na gminy, które wstawiają je wprawdzie do swych budżetów, ale oczywiście nie na poczet tych świadczeń nie płacą, bo nie mają pieniędzy.

I w obywatelu rozrasta się nieufność do pisanego prawa, niechęć do norm, których nie może zrozumieć, podejrzliwość w stosunku do przepisów, o których nigdy nie wie, czy obowiązują czy nie.

To negatywne ustosunkowanie się wzmaga się jeszcze na sile przy każdorazowym zetknięciu się z urzędnikami, którzy również nie mogą opanować nawału przepisów niejasnych i sprzecznych.

Kuglarstwo

Szybkość bowiem przy tworzeniu praw nietylko obniża ich poziom, zatracą jakąś linję wytyczną prawodawstwa, ale z konieczności pociągają za sobą istnienie sprzecznych przepisów.

Wyszukiwanie ich i dochodzenie na ich podstawie, zależnie od potrzeby, raz do jednych, a raz wprost sprzecznych wniosków, stanowi specjalną sztukę, która zaczyna się przyjmować w niezdrowej atmosferze gęstwin przepisów.

Z wysokiego piedestału korekta życia prawo spada w oczach ludności do roli bezużytecznego kuglarstwa. A to przekonanie coraz większe czyni spustoszenia w poczuciu prawnym społeczeństwa.

Lekarz - Dentysta

S. ROZEN-FISZMANOWA

powróciła

i przeprowadziła się

na ul. ZAWADZKA 26

OSTATNIE 2 DNI POBYTU CYRKU

Urozmaicony program i nowe atrakcje codziennie ściągają tłumy publiczności do cyrku „Arena”. Dziś w sobotę i jutro po dwa przedstawienia o godz. 4 m. 30 po poł. i 8 m. 30 wiecz. Na wszystkie przedstawienia „Panie bezpłatnie”.

RIALTO

Dziś i codziennie wielki wiedeński przebój

„KOMEDJANT”

Reżyserja ERICH ENGEL.

W rol. g. RUDOLFF FORSTER,

Hans Moser, Paul Wegener, Hilde v. Stolz.

Początek o godz. 12. Na PORANKI ceny od 85 gr. następne od zł. 1.09.

Trzech Muszkieterów

Powieść w ilustracjach wg. Aleksandra Dumasa

257. ANIOŁ CZY DJABEL

— Czy pan przypuszcza, że

Bóg w dniu sądu ostatecznego uczyni różnicę między ślepym

katem i niesprawiedliwym sędzią? Nie chce pan dopuścić, abym zabiła swe ciało, a jednak staje się pan pomocnikiem ludzi, którzy chcą moją duszę wpechnąć do piekła!

— To niemożliwe! — krzyknął Felton, który nie dostrzegł podstępny w jej słowach. Milady widziała jego zdenerwowanie. Wstała i uroczyście, z błagalnie podniesionymi rękami, podeszła jak prorokini do młodzieńca, in tonując swym czarownym głosem strofkę purytańskiej pieśni. Ten niespodziany wybuch namiętnych uczuć podziałał na Feltona, jak czary.

— Kim pani jest? — krzyknął w serdecznej męce. — Czy jest pani duchem światłości czy piekła?

258. JESTEM TWOJĄ SIOSTRĄ DUCHOWĄ!

— Czyż twoje ślepe oko nie może mnie poznać, bracie Feltonie? Nie jestem ani aniołem, ani djabeł. Jestem, jak ty, stworzeniem z krwi i ciała, twoją duchową siostrą!

— Tak, tak — zawołał młodzieniec, nie panując nad sobą. — Dotychczas wątpiłem, ale teraz widzę jasno i bez wątpliwości. Wierzę!

— Tak, wierzysz, a jednak

chcesz być współnikiem tego djabła? Wierzysz, a jednak wydajesz mnie w ręce człowieka, który brudzi ten czysty świat wstrętnym kacerstwem i zbroczeniemi, tego Sardanapala, którego niewierni nazywają Buckinghamem, ale wybrańcy Boga Antychrystem?

— Co? Ja miałbym panią wydać w ręce Buckinghamu?! — Co pani mówi?

— Ach! — zawołała milady

258

Feljeton

Przewodnik dla dziennikarzy

1. Bądź obiektywny! Bądź neutralny! Nie zajmuj stanowiska, bo może ci to zaszkodzić towarzysko, lub materialnie.

2. Nie pytaj, po czyjej stronie jest racja w hiszpańskiej wojnie domowej. Nic cię to nie obchodzi, czy rząd jest legalny i demokratyczny, czy nie, czy generałowie mają moralne lub ustawowe prawo do panowania nad narodem, czy kościół jest wspólny w socjalnej nędzy ludu hiszpańskiego i czy zubożycił on się nadmiernie kosztem tego ludu. Rozważanie zagadnień prawnych jest czymś formalizmem. Masz do czynienia z faktami i sytuacjami.

3. Pamiętaj, że nie powinienes się wtrącać do spraw wewnętrznych innego narodu. Najściślej neutralność jest twoim hasłem! Gdy generałowie zaduszą w dymie pożarów całą Hiszpanię i zredukują ludność cywilną do jednej trzeciej, to ich rzecz. Co robisz, robisz u siebie w domu, a oni już wiedzą, czego chcą.

4. Występuj mężnie w obronie neutralności demokratycznych państw (faszystowskie same wiedzą co mają robić). Choćby neutralność demokratycznej zagranicy była w skutkach poparciem hiszpańskich reakcyjnych — to cię nie zachwiewa na wysokiej strażnicy twojej neutralności i obiektywizmu. Właśnie ty, jako demokrat, możesz dowiedzieć swego obiektywizmu tylko przez to, że uprzedzisz antydemokratę.

5. Zaimij zdecydowanie stanowisko przeciwko zbieraniu pieniędzy i loków dla rządu hiszpańskiego i jego zwolenników. Takie zbiórki są naruszeniem neutralności. Dary zagraniczne dla partii militarnej należą oczywiście do innej kategorii. Nadzie dziecko wie, że do prowadzenia wojny potrzeba pieniędzy i że ranni muszą być opatrzeni.

6. Występuj za utrzymaniem pokoju europejskiego. Wszelkie popieranie rządu hiszpańskiego zagraża temu pokojowi. Popieranie powstańców przez Włochy i Niemcy nie zagraża mu; one same to twierdzą.

7. Dla zróżniczkowania obu frontów niech ci służy następujący szemat: na prawo stają przedstawiciele porządku, dobrych obyczajów i wielkich tradycji, a na lewo — anarchiści, komuniści i szereg wprowadzonych przez nich w błąd, lub przekupionych literatów brukowych. O socjalistach nie mów; identyfikuj ich z komunistami.

8. Twój styl niechaj będzie równie obiektywny, jak twoje stanowisko. Powstańców nazywaj „Nacjonalistami”; gdy ich szanse stoją źle, możesz mówić bezpartyjnie i rzeczowo o „partii wojskowej”. Front ludowy nazywaj „partią rządową” tylko wtedy, gdy sytuacja ich wydaje się być pomyślna. W przeciwnym wypadku możesz powiedzieć wszystko, co ci się podoba: „komurści”, „anarchiści”, „czerwoni”; unikaj jedynie ostrych wyrażań, jak „motloch”, lub „hordy”. Jeśli jesteś dzielnym stylistą, twoi czytelnicy i tak przeczytają te zwroty między wierszami. Oczywiście musisz również być sprawiedliwym dla grupy militarnej i nie nazywać jej „buntownikami”. „Insurgenci” — to najostrejsze słowo, na jakie możesz sobie pozwolić.

9. Bądź ostrożny przy zdawaniu relacji. Gdy grupa generalska rozstrzela 1500 ludzi, mów o „straceniu”; gdy spali 300 osób żywcem, postaw obok wiadomości znak zapytania. Jeśli możliwe kombinuj dwie wiadomości, na przykład: 1500 zastrzelonych przez prawicę z 12, postawionych pod ścianę przez lewych, pod wspólnym tytułem: „Brutalne gwałty ze strony lewicy i prawicy”. To jest prawdziwy obiektywizm.

10. Nie obmawiaj nikogo. Nie mów np. o Juanie Marchu, który fi-

Kandydaci do rady miejskiej

Nie będzie listy wyborczej Nr. 1

Wczoraj podaliśmy pierwsze nazwiska kandydatów do rady miejskiej, które znajdują się na listach PPS. i klasowych związków zawodowych.

Obecnie możemy do naszej pierwszej informacji dorzucić jeszcze kilka szczegółów, dotyczących kolejności figurowania działaczy socjalistycznych na listach kandydackich w poszczególnych okręgach głosowania.

Na pierwszym miejscu listy okręgu I (Bałuty wschodnie) kandyduje sekretarz klasowych związków, b. prezes frakcji radnych socjalistycznych w poprzedniej radzie, p. Adam Walczak. — Następnym kandydatem PPS. w tym okręgu jest działacz zawodowy Jan Kozłowski, czwartym na liście kandydatem jest Józef Marciniak, motorniczy, prezes klas. zw. tramwajarzy, b. radny.

Listę w II okręgu (Helenów, park Staszica) prowadzi członek O. K. R., Józef Głazewski.

Na liście w okręgu III (Widzew) kandyduje jako pierwszy Edward Krauze, członek OKR. PPS., na drugim ikacz Franciszek Wojkowski.

Przewodniczący OKR. PPS., b. poseł Edmund Chodyński kandyduje na pierwszym miejscu w okręgu IV (dzielnica Scheiblerowska). W tym samym okręgu na miejscu czwartym kandyduje b. prezes rady miejskiej, członek OKR. PPS. Edward Andrzejak.

Listę okręgu V (Chojny) otwiera Leon Malinowski, pracownik spółdzielczy, członek OKR.

Na czele listy PPS. w okręgu VI (Karolew, Rokicie) kandyduje przywódca Niemieck. Socjal. P. P. b. poseł, red. Emil Zerbe. Za nim na drugim miejscu kandyduje członek OKR. Bronisław Kruczkowski.

W okręgu VII (Polesie Kon-

stantynowskie) figuruje na I-m miejscu listy Stanisław Goliński, wiceprezes OKZZ., na drugim Józef Potkański, b. radny, członek OKR.

Na pierwszym miejscu w okręgu VIII (Bałuty zachód) kandyduje Mieczysław Zdziechowski, przewodniczący zw. jedwabników kl. zw. włóknarzy. W okręgu IX (dzielnica staromiejska) kandyduje na I miejscu Edward Muździński, delegat robotników firmy Eisert, na drugim — b. wiceprezes rady miejskiej, adwokat Kazimierz Hartman. — W okręgu X (śródmieście) kandyduje na I miejscu adwokat Rafał Kempner, na II — Julian Kukulski, przewodniczący kl. zw. włóknarzy, na VI — Antoni Napieralski, sekretarz OKZZ.

Unja związków zaw. pracowników umysłowych prosi nas o zamieszczenie poniższego wyjaśnienia:

„Unja pracowników umysłowych obserwując obecne rozproszenie społeczeństwa na szereg wzajemnie zwalczających się grup, co szczególnie zaznaczyło się w obliczu nadchodzących wyborów do rady miejskiej w Łodzi, — podkreśla, że upatruje interesu zasadniczy pracownika umysłowego nie w rozgrywkach partyjnych czy mandatowych, lecz w podniesieniu jego obecnej stopy życiowej i zagwarantowaniu słusznych uprawnień i zdobytych socjalnych, jako tej warstwie, która niejednokrotnie dowiodła, że należycie rozumie i stosuje zasadę nadrzędności interesów państwa i potrafi ponosić największe ofiary na rzecz dobra publicznego, ale pragnie również znaleźć się na właściwym miejscu w społeczeństwie, jako jeden z aktywnych i twórczych jego czynników.

Doceniając rolę samorządu w Polsce wogóle, a na terenie Łodzi w szczególności — Unja wyraża ubolewanie, że problem ten dotychczas, a w tej chwili niezwykle jaskrawo, traktowany jest jako platforma porachunków i odwetów partyjnych i z tych względów stwierdza, że czynny i oficjalny jej udział w wyborach łódzkich jest w tych warunkach niemożliwy, gdyż żadna z występujących obecnie grup nie przedstawia dostatecznej dla unji gwarancji troskliwego, rzeczowego i właściwego podejścia do zagadnień samorządowych, a temsamem nie daje rekojmii istotnej obrony najpilniejszych potrzeb miasta i warstwy pracowniczej.

Dlatego też rada okręgowa unji w Łodzi stwierdza na podstawie wiążących uchwał delegatów rady okręgowej, akceptowanych przez naczelne władze unji w Warszawie, że postanowiła w wyborach łódzkich nie brać oficjalnego udziału wraz ze zrzeszonymi związkami. Nie przesądza to jednak pozytywnego stosunku do wyborów ogółu pracowników umysłowych, którzy we właściwym czasie będą przez unję wezwani do spełnienia obowiązku obywatelskiego i oddania głosów na tych, których nieskazitelną przeszłość, szczerą demokratyzm i gruntowna znajomość potrzeb ludzi pracy będą dawały dostateczną gwarancję uczciwego realizowania tych postulatów, na terenie samorządu. Postulaty te ujęte w spreyczonej formie programu samorządowego zosta-

na w najbliższych dniach publicznie ogłoszone, jako credo samorządowe unji”.

Do dnia wczorajszego nie zgłoszono jeszcze w głównej komisji wyborczej żadnej listy kandydatów.

Jak dotychczas, gotowe listy kandydackie mają jedynie dwa stronnictwa, a mianowicie PPS., oraz Obóz Narodowy. Oba komitety wstrzymują się jednak ze zgłoszeniem ich do głównej komisji, ponieważ pociągnęłoby to za sobą nadanie jednej z list, jako pierwszej, numeru 1.

Aby uniknąć tej ewentualności, komitet wyborczy endecji, któremu śpieszy się z wniesieniem swoich list, złoży w niedzielę 10 fikcyjnych list kandydackich we wszystkich dziesięciu okręgach łódzkich. W ten sposób pozostałe komitety wyborcze postawione zostaną wobec faktu dokonanego i przyspieszą składanie list. Jest rzeczą jasną, że wniesienie fikcyjnych list kandydackich wyruguje przy obecnych wyborach „jedynek”. Listy Nr. 1 nie będzie w żadnym okręgu.

Pertraktacje w sprawie zblokowania komitetu porządkowego z „naprawiaczami” i chadekami jeszcze trwają. Zostaną one zapewne sfinalizowane w niedzielę.

Trwają również rokowania o sfuzjonowanie stronnictw mieszczkańskich żydowskich, oraz o zblokowanie „Volksverbandu” z „Jungdeutsche Partei”

Inspekcja magistratu przez p. wojewodę

Na 280 urzędników spóźniło się do pracy 10 osób

W dniu 28 sierpnia r. b. w czasie 8 — 8.45 p. wojewoda łódzki Al. Hauke - Nowak przeprowadził inspekcję biur zarządu miejskiego w Łodzi, znajdujących się w gmachu przy Pl. Wolności 14, sprawdzając punktualność przybywania do biur pracowników oraz technikę załatwiania interesantów.

Na ogólną liczbę 280 pracowników spóźniło się do 25 minut dziesięć osób. Resztę pracowników zastał p. wojewoda przy pracy.

Braki, jakie znajdowały się w technice załatwiania interesantów, polecił p. wojewoda usunąć.

Fiasco konferencji metalowców

Robotnicy grożą strejkami w razie niepodpisania umowy

Wczoraj w okręgowej inspekcji pracy pod przewodnictwem inspektora inż. Wyrzykowskiego odbyła się konferencja, zwołana dla zawarcia umowy zbiorowej w drobnym przemyśle metalowym w Łodzi.

Chodzi tu o robotników przemysłu metalowego, zatrudnionych w licznych na terenie naszego miasta małych warsztatach rzemieślniczych, nie objętych dotąd umową zbiorową.

W konferencji z ramienia pracodawców wzięli udział przedsta-

wiciele 4 cechów rzemieślniczych.

Mimo dłuższych pertraktacji, nie osiągnięto porozumienia, gdyż pracodawcy, powołując się na swe statuty, odmówili zawarcia umowy zbiorowej. Konferencja została więc przerwana bez rezultatu.

Robotnicy grożą strejkami, a dla omówienia wytworzonej sytuacji, zwołali na nadchodzącą niedzielę do sali Domu Ludowego wiec robotników przemysłu metalowego.

Najlepszy film wiedeński ostatnich lat! Prod. Sascha-Film.

Reżyserja: WILLY SCHMIDT GENTNER

KAPRYS MARKIZY POMPADOUR

Czołowi aktorzy scen wiedeńskich

Käthe v. Nagy
Willy Eichberger
Leo Slezak
Rudolf Care

wkrótce

KINO

„PALACE”

nansuje powstańców, że jest największym paskarzem hiszpańskim, ale nazywaj go „najbogatszym czło-wiekiem w Hiszpanji”.

11. Masz nic nie wiedzieć o tem, że po stronie rządu znajduje się cała mieszczańska inteligencja, i że wojna domowa jest jednocześnie walką o kulturę, w której to walce postępowi intelektualisci walcą razem z robotnikami przeciwko obisku rautyzmowi. Nie powinienes zajmować stanowiska. Wydrukuj artykuł o pisarzu Unamuno i ogłoś go za przedstawiciela intelektualnej Hiszpanji i za chorążego ducha wolności.

12. Gdy wojska rządowe stosują gaz łzawiący, winienes to potępić. Występuj w obronie solidnego prowadzenia walki przez powstańców, którzy przed swoimi szeregami pędzą kobiety i dzieci, z lazaretów ostrzeliwiają samoloty rządowe i na samochodach sanitarnych z czerwonymi krzyżami montują karabiny maszynowe. Daj wyraz przypu-

szeniu, że gaz łzawiący jest w rzeczywistości iperytem. Gdyby wojska rządowe rzeczywiście stosowały gazy trujące, musisz to jak najsurowiej potępić: etyczne narody nie używają nigdy gazów trujących przy prowadzeniu wojny i nigdy tego nie czyniły. A pozatem hiszpańska wojna domowa nie jest wojną.

13. Jeszcze dwie drobne rady techniczne: Nie interesuj się historją, stosunkami i życiem Hiszpanji. To mogłoby zaszkodzić twej prostolinijności. Pisuj wszystkie nazwiska, które znajdujesz w korespondencjach prasowych, zlekka przekręczone. To nada twojemu artykulowi posmak mistycyzmu i tchnienie romantyzmu: czytelnik to lubi.

Jeśli zastosujesz się do wszystkich wskazówek, to każdy lepszy dziennik będzie się uważał za szczęśliwy, jeśli będzie mógł nazwać cię swoim „specem” w sprawach Hiszpanji.

M. Bart.

Teatr „Rozmaitości”

tel. 112-25.

OSTATNI 4 DNI!

Dziś, w sobotę, o godz. 12.15 w południe wystąpi znakomity gwiazdor

PAUL BURSTEIN

w komedji muzycznej p. t.

„The Broadway Boy”

Ceny biletów cały parter 1 złoty

O g. 4.15 i 9.15 w. powtórzenie premjery kom. muzycznej

p. t. „MOTEL W EDENIE”

Jutro, w niedzielę o godz. 12 w poł. „A CHASENE IN SZTETL”.

UWAGA! We wtorek 1 września pożegnalny wieczór PAWEŁ BURSTEINA

Kurs informacyjny łódzkiej ligi drogowej

Oddział łódzkiej ligi drogowej organizuje w najbliższy poniedziałek i wtorek kurs informacyjny drogowej dla działaczy społecznych i pracowników gminnych pow. łódzkiego pod protektorem starosty powiatowego Makowskiego. Kurs odbędzie się w lokalu zw. majstrów włók. (Żeromskiego 74). Wykładowcami będą inżynierowie Rogowicz, Krużyr, Biwan, Sławiński, Skibiński i Kosiński.

Tragiczne skutki czepiania się wozu

Na ulicy Suwalskiej czepiał się wczoraj po południu jadących wozów 8-letni Tytus Prus (Suwalska 17).

W pewnej chwili chłopiec spostrzeżony przez woźnicę, zeskończył z jadącego, stosunkowo szybko, wozu, przytem upadł tak fatalnie, że doznał wstrząsu mózgu, złamania ręki i nogi.

Zaalarmowano pogotowie ratunkowe, które przewiozło chłopca do szpitala w stanie beznadziejnym.

DLA DOMU, PENSJONATU I RESTAURACJI

potrzebne są cały rok soki owocowe. Polecamy znakomite, gwarantowanie naturalne i na cukrze rafinowanym

SOKI ZAMKOWE

EKSTRAKT ŻURAWINOWY (Nowość)

Przedstawicielstwo Państw. Zamkowych Zakładów Przem. w Cieszynie
Józef MARCINOWSKI — Łódź — Cegielniana 82

Znów upadek z rusztowania

Robotnik ciężko ranny

Wczoraj o godzinie 7.50 rano na posesji przy ulicy Wolborskiej 22, obecnie remontowanej, wydarzył się tragiczny wypadek.

Wskutek załamania się deski rusztowania runął z wysokości II piętra na bruk zatrudniony

tam robotnik 21-letni Zygmunt Czarnecki (Cmentarna 10a). Odniósł on złamanie nasady czaszki i ogólne obrażenia.

W stanie groźnym został Czarnecki odwieziony karetką pogotowia ratunkowego do szpitala.

Awantury, opilstwa i t. d.

Lista spraw w referacie karnym

Referat karny starostwa grodzkiego łódzkiego rozpoznawał szereg spraw przeciwko osobom pociągniętym do odpowiedzialności karnej za różne wykroczenia.

W pierwszym rzędzie 10 osób odpowiadało za zakłócenie spokoju publicznego, a więc awantury, wywołane po pijanemu, kłótnie i drobne bójki. Oskarżenia, zależnie od ich udziału w zajściach, ukarani zostali grzywną od 10 do 30 złotych.

Za nieprzestrzeganie godzin handlu pociągnięto do odpowiedzialności 20 osób, które ukarano grzywnami od 10 do 30 zł.

Wreszcie 4 osoby odpowiadały za nielegalne i potajemne prowadzone budownictwo bez planu i zezwolenia władz względnie przez osoby do tego nieuprawnione. Referat karny wymierzył kary od 10 do 50 zł. grzywny.

Postrzelony włamywacz

skazany na 2 lata więzienia

W nocy z 6 na 7 lutego r. b. z fabryki Oskara Szulca, przy ul. Morskiej 10, nieznanymi sprawcami skradli 6 sztuk purpuru wartości 1500 zł. Wszczęte dochodzenie nie doprowadziło do odnalezienia sprawców.

W kilka dni później Szulca spostrzegli, że dwaj jacyś osobnicy przedostali się przez parkan na teren fabryki i manipulują przy drzwiach, prowadzących do składu, wobec czego chcą ich spłoszyć, oddał kilka strzałów. Osobnicy zbiegli.

Następnego dnia dowiedział się przypadkiem Szulca, że w szpitalu w Radogoszczu przebywa Alfons Tust, ranny kłębą w nogę. Policja w trakcie badania ustaliła, że w

mieszkanu siostry Tusta, Olgi Jekiel, przy ul. Piekarskiej 25, znajduje się jeszcze znaczna część skradzionego purpuru, oraz że matka Tusta, Krystyna, sprzedawała na rynku jakiś materiał.

Tust przyznał się do kradzieży, lecz twierdził, że sam dokonał włamania.

Wczoraj Tust, jego matka i siostra zasiadli na ławie oskarżonych. Sąd okręgowy po rozpoznaniu sprawy skazał 22-letniego Alfonsa Tusta na 2 lata więzienia, 25-letnią Olgę Jekiel na 8 mies. więzienia, a Krystynę Tust z braku dowodów uniewinnił.

Matce i Bratu z powodu zgonu

b. p. DAWIDA HERSZA KARCZMARA

wyrazy szczerzego współczucia składają

Steinman i Efrat

Skazanie bojówki endeckiej

za napad na zebranie związku dozorców domowych

W dniu wczorajszym zakończony został w sądzie grodzkim proces 10 członków bojówki endeckiej, która w dniu 19 lipca r. b. z b. radnym endeckim Belką na czele, wtargnęła do Domu Ludowego na zebranie związku chadeckiego dozorców domowych, celem sprowokowania awantury.

Przewodniczący zebrania p. Lisowski odmówił udzielenia głosu b. radnemu endeckiemu Belce, który nie jest dozorcą, a przybył jedynie, celem wygłoszenia przemówienia politycznego, nie mającego nic wspólnego

z przedmiotem zgromadzenia.

Odmowa ta stała się hasłem do ataku bojówki endeckiej. — Rzuciła się ona na prezydium zebrania, bijąc dotkliwie obecnych dozorców żelaznymi prętami „paragrafu“, rurkami żelaznymi, a nawet krucyfiksem, zabranym ze stołu prezydyjnego.

Rozprawa w pierwszym terminie w dniu 20 sierpnia została odroczone do dnia wczorajszego na żądanie obrońcy, który prosił o wezwanie dodatkowych dwóch świadków. Wczoraj prześluchano ich. Nie wnieśli oni do sprawy nic nowego.

Sąd, po przemówieniu oskarżyciela i obrońców, ogłosił wyrok, mocą którego 26-letni Jan

Przyjeżdżnym zapewniają ZDROWIE

W Jadłodajni ABOLWENTEK Szkoły Gospodarczej „Ognisko Domowe“ PRZEJAZDZO

Krwawa napaść na ulicy Żeromskiego

Żeromskiego zostali wczoraj wieczorem napadnięci przez kilku osobników 27-letni Tadeusz Żrobiek (Pomorska 130) i 26-letni Mieczysław Górski (Pomorska 150), którym napastnicy zadali szereg ciosów tępemi narzędziami, poczem szybko się ulotnili.

Rannych opatrzył lekarz pogotowia.

Niespodzianki powakacyjne

Milą niewątpliwie niespodzianką mieli ci, którym poszczęściło się w odbytem dnia 27 sierpnia r. b. ciągnięciu powakacyjnym dla tych numerów losów, które nie nie wygrały w czwartej klasie trzydziestej piątej loterii państwowej i którym nie przyznano wygranych seryjnych.

Największa wygrana — dwadzieścia tysięcy złotych — przypada numerowi 88.636, którego właścicielami są mieszkańcy Łodzi.

Niedługo, bo już 9 września rozpoczyna się ciągnięcie czwartej klasy trzydziestej szóstej loterii. Jak wiadomo, główna wygrana tej klasy wynosi milion złotych, a pozatem są trzy wygrane po sto tysięcy, cztery po siedemdziesiąt pięć tysięcy, dziewięć po pięćdziesiąt tysięcy oraz wiele innych. Nadarza się więc sposobność powetowania sobie wszystkich poprzednich niepowodzeń.

Skorzystać z tej sposobności powinni nie tylko ci, którzy brali udział w rozgrywkach pierwszych trzech klas, ale także ci, co mając głowę zajęta sprawami, związanymi z okresem wakacji i urlopów, zapomnieli o szansach, jakie daje im loteria państwowa. Niech się więc teraz nadadza do kolektury i nabędą los, no łatwo zdarzyć się może, że do nich właśnie uśmiechnie się fortuna.

Nie należy jednak zwlekać, bo czasu pozostało już niewiele.

Maskowski i 24-letni Wacław dy na 6 miesięcy więzienia, 17-letni Zygmunt Wojtysiak skazany został na 6 miesięcy więzienia, przyczem wykonanie kary zawieszono mu na 5 lat, 16-letni Marjan Witczak ukarany został surowym upomnieniem.

Pozostali oskarżeni zostali uniewinnieni.

W krótkich motywach sąd wskazał, że odnośnie Wojtysiaka ze względu na młody wiek uznał za stosowne karę zawiesić, w odniesieniu zaś do Witczaka ze względu na niekaralność i młody wiek udzielił surowego upomnienia.

Zgon drugiej ofiary katastrofy samochodowej pod Sochaczewem

Straszna katastrofa samochodowa, jaka ubiegłej środy w godzinach przedwieczornych wydarzyła się pod Sochaczewem pociągnęła za sobą drugą śmiertelną ofiarę.

Oto w dniu wczorajszym w szpitalu w Sochaczewie zmarł szofer auta Kazimierz Sileczak.

Zwłoki tragicznie zmarłego szofera przewieziono do Łodzi, gdzie w dniu dzisiejszym odbędzie się pogrzeb.

Również przewieziono wczoraj do Łodzi, z polecenia rodziny, ciężko rannego Jakóba Brycz-

kowskiego, który został ulokowany w szpitalu Ewangelickim, przy ulicy Północnej.

Mimo, że Bryczkowski odzyskał już przytomność, stan jego jest w dalszym ciągu groźny.

W dniu wczorajszym o godzinie 3 po poł. z domu przedpołudniowego cmentarza żydowskiego, odbył się pogrzeb pierwszej ofiary strasznej katastrofy Dawida - Hersza Karczmara.

W pogrzebie wzięły udział tłumy krewnych, przyjaciół i znajomych tragicznie zmarłego przemyśłowca.

POLSKIE TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE w WARSZAWIE

WYCIECZKĘ DO WŁOCH i NA SYCYLJĘ

Wiedeń — Wenecja — Bologna — Florencja — Rzym — Neapol — Capri Taormina — Genua — Milano — St. Moritz — Lago di Como — Bolzano Cortina d'Ampezzo — Salzburg — Wiedeń!

Kompletna cena uczestnictwa zł. 745.— z paszportem!

Zniżki dojazdowe! — Ostatnie dni zgłoszeń!

Zgłoszenia i informacje wyłącznie: POLSKIE TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE w WARSZAWIE oraz

F. B. P. „ARGOS” Warszawa, ul. Wierzbowa 6, tel. 653-74

Kraków, ul. Szczepańska 7, tel. 159-99

Katowice, ul. Marjańska 26, tel. 357-54

Aresztowanie oszusta

który wyludzał pieniądze pod pretekstem wyrabiania posad

Na terenie Łodzi pojawił się w swoim czasie oszust 32-letni Bronisław Pacyniak (Prusa 31).

Oszustwa Pacyniaka polegały na tem, iż wyszukiwał on sobie wśród bezrobotnych ofiary, od których wyludzał różne kwoty wahaające się od 10 do 50 zł. pod pozorem wyrobienia posady.

W wyniku licznych zameldowań w policji Pacyniak został pewnego dnia aresztowany. Po wstępnej dochodzeniu oszust decyzją sędziego śledczego został zwolniony pod dozór policji, t. j. z obowiązkiem meldowania się co pewien czas w komisariacie.

Pacyniak jednak obowiązku tego nie wykonywał, a nadto w dalszym ciągu, jak stwierdzono, uprawiał oszustwa, wyszukując sobie tym razem ofiary wśród biednych gazeciarzy, od których za wyrobienie posady pobierał po 5 zł.

Naskutek dalszych zameldowań oszust został po raz drugi aresztowany i odprowadzony do XIII komisariatu policji.

Tu jednak zdołał zmylić czujność policjantów i w pewnej

chwili wyskoczył z okna I piętra na podwórce.

Mimo odniesionych wskutek skoku obrażeń cielesnych oszust zdołał zbiec.

Wczoraj jeden z posterunkowych XIII komisariatu idąc ulicą Napiórkowskiego, zauważył Pacyniaka, który na widok policjanta rzucił się do ucieczki. Tym razem jednak po krótkiej pogoni został ujęty i osadzony w więzieniu.

Jeanette Mac Donald • Nelson Eddy

ROSE MARIE

Reż. W. S. van DYKE

WKR6TCE GRAND-KINO

Z żałobnej karty

W dniu wczorajszym odbył się pogrzeb b. p. Adolfa Perlisa.

Zmarły po ukończeniu szkoły Wawelberga w Warszawie wstąpił do sp. akc. M. Silbersteina w Łodzi, w której pracował bez przerwy przez 51 lat, zaskarbiając sobie sympatię i szacunek zarówno zwierzchników, jak i kolegów.

Zmarł człowiek głęboko ideowy, o znacym charakterze.

Niech Mu ziemia lekka będzie!

Pożar w stolarni przy ul. Piotrkowskiej 159

Wczoraj o godzinie 11 wieczór przy ul. Piotrkowskiej 159 wybuchł pożar.

Na miejsce wyruszył II oddział straży. Okazało się, że z niewiadomych powodów zapaliły się wióry w stolarni Wawrzyniaka. Ogień, natrafiwszy na łatwopalny materiał, szybko się rozszerzał.

Po półgodzinnej akcji ratunkowej pożar ugaszono. Część urządzenia stolarni została zniszczona. Straty nieduże.

CASINO

Pocz. 4, 6, 8, 10.
NOWY SUKCES
PROD. AUSTRYACKIEJ

MELODJE

Z NAD DUNAJU

(tyt. oryg. „TANZMUSIK“)

Wspaniała wiedeńska komedia muzyczna.
W r. gł. LIANA HAID
H. THIMIG — LEO SZERAK
Dziś o g. 12 i 2 PORANKI
ULGOWE. Ceny od 80 gr.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

15 września
Autokarowa wycieczka do Jugosławii
 przez Wiedeń—Semmering—Abbazję—Budapeszt Zł. 295.—
Indywidualne wycieczki do Palestyny
 PRZEDSTAWICIELSTWO „INTOURISTA”
Wysyłanie paczek do Z. S. R. R.
 UNION LLOYD, ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 42, tel. 107-87.

Teatr, muzyka i radio

TEATR „ROZMAITOSCI”
 Dziś w sobotę, o godzinie 12.15 po południu grana będzie komedia muzyczna p. t. „The Broadway Boy”. O godz. 4.15 i 9.15 wiecz. powtórzenie premiery kapitalnej komedii muzycznej p. t. „Motel w Edenie”.
 We wtorek, dnia 1 września b. roku ożegnalny wieczór Paula Bursteina.

OSTATNIE WYSTĘPY IDY KAMIŃSKIEJ
 Dziś w sobotę i jutro w niedzielę po trzy przedstawienia zespołu Idy Kamińskiej. Dziś i jutro wieczorem „Nowi Ludzie”. Dziś po południu „Madame X”. Jutro na poranku popularnym „Ma ciężystwo”, jutro po południu sztuka Gordina „Szchita” (Rzeź).

WIELKI KONCERT W HELENOWIE
 Staraniem towarzystwa muzycznego „Hazomir” odbędzie się w Helenowie, dnia 2 września r. b. o godz. 8.30 wieczorem wielki koncert, na program, którego złożą się: wykonanie kantaty „Nad pustynią” prof. J. Zaksy, oraz „Rapsodji żydowskiej” M. Szlonskiego z towarzyszeniem chóru i orkiestry towarzystwa „Hazomir”, orkiestry symfonicznej, oraz solistów: warszawskiego nadkantara M. Kuswickiego, H. Pfeffera i M. Kaliskiego.

DZISIEJSZY PROGRAM RADJOWY
 6.00 Gimnastyka i muzyka z płyt.
 12.03 Muzyka (płyty).
 12.23 Trio Polskiego Radja.
 14.30 Koncert muzyki rozrywkowej (płyty).
 15.45 „Zabawa w koncert” — audycja dla dzieci.
 16.00 Utwory na fortepian w wyk. 14-letniego Strikowa.
 16.30 Koncert chóru.
 16.45 „Parę godzin w Rydze” — reportaż.
 17.00 Koncert w wyk. orkiestry symfonicznej.
 17.50 Kościoły drewniane na Śląsku — pogadanka.
 18.00 Pogadanka p. t. „Dokola

otwarcia muzeum im. Józefa Piłsudskiego w Łodzi” — wygłosi Grzegorz Timofiejew.
 18.15 „Polscy rewersi” (płyty).
 19.00 Koncert w wykonaniu kapeli ludowej.
 20.15 Audycja dla Polaków zagranicą — „Jak Polska buduje osiedla robotnicze”.
 21.00 Recital wiolonczelowy Tadeusza Kowalskiego.
 21.30 „Czepiec, gęśle i podwika” — audycja.
 22.15 Koncert rozrywkowy. Wykonawcy: Zwiększona orkiestra, Kazimierz Ostrowski (tenor) i Leon Sak (skrzypce).
 23.30 Koncert życzeń.

AUDYCJE ZAGRANICZNE
LONDYN (261) i DROITWICH (1500)
 22.00 Uwertura Irlandia i „Mock Morris” Graingera.
LONDYN (342)
 20.00 Uwertura „Oberon” Webera, Arja i Gawot Bacha, „Nieśmiertelna godzina Boughtona i Rapsodja Rachmaninowa.
WIEDEŃ (507)
 19.25 „Der Goettergatte” — operetka Lehara.
 22.10 Recital wiolonczelowy.
PARYŻ (1648)
 20.45 „Królowa Fiametta” — operetka Leroux.
PARYŻ (432)
 20.15 „Lucja z Lammermoore’u” — opera Donizetti’ego.
LIPSK (382)
 20.10 Fragmenty oper Lortzinga i Kreutzera.
SZTUTGART (523)
 00.00 Fragmenty z włoskich oper (płyty).
MEDJOLAN (368)
 20.40 „L’Arlesiana” — opera Gilei.
DZISIEJSZE
TADEUSZ KOWALSKI
 Dobrze radjosluchaczom znany wiolonczelista Tadeusz Kowalski wystąpi przed mikrofonem o godz. 21.00. Wykona on przy akompaniamencie Ireny Kurpisz — Stefanowej szereg drobnych utworów.

SZACHY

Botwinnik i Capablanca przypuszczalnymi zwycięzcami turnieju w Nottingham

Turniej w Nottingham jeszcze na jeden krok zbliżył się ku zakończeniu. Dogrywanie niedokończonych partii przyniosło 2 punkty świetnie finiszującemu Capablance w postaci wygranych z Vidmarem i Alexandrem. Aljechin jeszcze raz zwyciężył swego odwiecznego wroga, Bogoljubowa i zremisował z Finem, Rzeszewski pokonał Thomasa. Nie spodziewana wygrana Alexandra z Flohrem stanowi dla tego ostatniego bardzo bolesny cios, obniżając jego ostateczną lokatę o 2 — 3 miejsca.

Z olbrzymim napięciem obserwowali liczni widzowie przebieg dwóch najważniejszych partii 14 rundy: Euwe — Botwinnik i Fine — Capablanca. Grając czarnymi stali się liderzy turnieju jaknajmniej ryzykować i zadowolili się wynikiem pokojowym. Godnym uwagi jest wynik młodziutkiego Fine’a, który w ostatnich 4 międzynarodowych turniejach z 42 partii nie przegrał ani jednej, osiągając 36,5 punktów. Spokojnie doprowadził do

wygranej z Winterem stary Lasker, powoli wspinając się do górnej części tabeli. Wygrana z Euwem tak dobrze wpłynęła na samopoczucie Aljechina, że wygrywa on teraz partię za partią i znacznie dzięki temu polepszył swoją lokatę. Ofiarą jego nowego ducha bojowego padł tym razem mistrz Polski dr. Tartakower. Tak samo nie załamał się po pechowej przegranej z Alexandrem Flohr, rewanżując się wygraną z Bogoljubowem. Sir Thomas wywalczył remis z prof. Vidmarem.

W ostatniej 15 rundzie największe zainteresowanie budzą partie Capablance z Bogoljubowem, Rzeszewskiego z Vidmarem i Flohra z Tartakowerem. Reszta faworytów gra ze słabszymi przeciwnikami i niewątpliwie zmobilizują oni cały zapas pozostałej energii by godnie zakończyć turniej. W roli biernego widza wystąpi Aljechin, który już rozegrał wszystkie partie. Jeżeli nie zajda żadne niespodzianki, można przypuszczać, iż ostateczny układ pierwszych ośmiu miejsc będzie następujący: 1 — 2 Botwinnik i Capablanca, 3 — 4 — 5 Euwe, Fine i Rzeszewski, 6 — 7 Aljechin i Flohr, 8 — Lasker.

Stan tabeli przed ostatnią rundą: Botwinnik i Capablanca po 9,5, Aljechin — 9, Fine, Euwe i Rzeszewski po 8,5, Flohr 8, Lasker 7,5, Vidmar 6, Bogoljubow i Tartakower po 5, Tylor 4,5, Alexander 3,5, Thomas 3, Winter 1,5

Joanna Abramowicz
 absolwentka Szkoły Pielęgniarskiej w Warszawie, wykonywa wszelkie zabiegi oraz przyjmuje dyżury.
 Pl. Dąbrowskiego 3. Tel. 169-91.

Zawody torowe o mistrzostwo województwa

Jak się dowiadujemy, władze LOŻK zamierzają zorganizować na zakończenie etapu Kalisz — Łódź, który będzie przedostatnim etapem wyścigu Berlin — Warszawa, zawody torowe o mistrzostwo województwa. Zawody te odbędą się najprawdopodobniej w dniu 12 września na torze helenowskim.

Otwarcie sezonu bokserskiego w Łodzi

Oficjalne otwarcie sezonu łódzkiego okręgowego związku bokserskiego nastąpi 20 września. Dnia tego odbędą się eliminacyjne zawody bokserskie, na których odbędzie się szereg ciekawych walk czołowych pięściarzy łódzkich. Zestawienia par dokona kpt. zw. LOŻB. Na podstawie tych zawodów będą ustalone składy reprezentacji Łodzi na mecze międzymiastowe z Poznaniem i Białymostkiem.

Reprezentacje Polski na mecze z Jugosławją i Łotwą

Kapitan związkowy PZPN ustalił już skład reprezentacji Polski na zawody z Jugosławją i Łotwą. Przeciwno Jugosławji walczyć będzie najsilniejsza reprezentacja Polski, w identycznym składzie, w jakim grała na igrzyskach olimpijskich. Jedynie w miejsce wykazującego spadek formy Albańskiego, grać będzie Madejski. Do Ryg wyjadą sami młodzi zawodnicy, którzy bronią się w

Dzisiejsze audycje

KONCERT ROZRYWKOWY
 O godz. 22.15 nadaje rozgłośnia lwowska na wszystkie stacje koncert rozrywkowy, w którym udział weźmie zwiększona orkiestra Tadeusza Sereżyńskiego i soliści: tenor Kazimierz Ostrowski i skrzypek Leon Sak. Orkiestra odegra melodyjne potpourri z operetek Lehara, utwory Fucika, Ralfa i innych kompozytorów zagranicznych. K. Ostrowski wystąpi z programem złożonym z pieśni Karłowicza, Tosti’ego, Curtisa i Buzzi-Peccia, zaś L. Sak wykona utwory Szuberta, Rubinstejna, Dworzaka i Kreislera.

CZTERNASTOLETNI PIANISTA

Cudowne dzieci doby dzisiejszej to zazwyczaj nie tylko znakomici wirtuozowie, którzy pokonali trudności techniczne, lecz również artyści o dużej kulturze i wyczuciu muzycznym. Jakiego rodzaju artystą jest 14-letni chłopczyk Maciej Striks, przekonają się radjosluchacze o godz. 16.00. W audycji tej bowiem przedstawi Polskie Radio szerokiej publiczności tego młodocianego pianistę. Różnorodny program, jak utwory Bacha, Szopena, Mendelssohna i Mozarta pozwoli na wszechstronne poznanie tak dobrze i ciekawie zapowiadającego się artysty.

SYGNAŁ Z WYSTAWY

Wszystkim radjosluchaczom już wiadomo, iż w związku z otwarciem wystawy przemysłu metalowego i elektro technicznego, część programu radiowego transmitowana jest ze studja, mieszczącego się w pawilonie radiowym.

Audycje te oznajmia w programach radiowych codziennie specjalny sygnał w rytmie polonezowym, o charakterze wybitnie polskim. Sygnał ten jest oparty na melodji „Pobudki”, śpiewanej swego czasu w szwadronie rotmistrza Wasowicza i skomponowany został przez Tadeusza Sygietyńskiego. — Tadeusz Sygietyński znany jest dobrze audytorjum radiowemu ze swych oryginalnych audycji o charakterze rodzinnym, jak „Od chatki do chatki”, „Plotki”, „Wiosna na Mazowszu” i „Wieczór wśród górali”. Ludowe te obrázky muzyczne cieszyły się nie tylko powodzeniem wśród radjosluchaczy polskich, ale również uznaniem zagranicą, która transmitowała je z zastępnym sukcesem.

Śląsk — to potęga Polski

Wspaniała impreza pływacka czeka Łódź sportową we wtorek

Wielka międzynarodowa impreza pływacka, którą organizuje we wtorek, Łódzki wydział polskiego związku pływackiego, wywołała niebawem zainteresowanie w sferach sportowych Łodzi.

Nic dziwnego, w zawodach wezmą udział rewelacyjni pływacy amerykańscy, których sylwetki podajemy poniżej.

Peter Fick, najszybszy pływak świata, rekordzista na 50 i 100 mtr. stylem dowolnym znajduje się w rewelacyjnej formie, czego najlepszym dowodem jest pobicie rekordu światowego na zawodach w Bielsku.
 Jack Medica, posiadacz 11 rekordów światowych, zdobywca dwóch medali na igrzyskach olimpijskich. Osiągnął ostatnio znakomite wyniki: 200 mtr. — 2,07, 400 mtr. — 4,38, 1.500 mtr. — 18,59.

Ralf Flannagan, rekordzista

świata na 1 milę, 4-ty na olimpijdzinie na 400 mtr.

John Higgins, wynalazca stylu motylkowego, rekordzista świata na 100 mtr. stylem motylkowym.

John Kassley, rekordzista świata na 200 metrów w czasie 2,37,2.

Prócz tych superasów pływackich, skład amerykański, jest uzupełniony kilkoma zawodnikami, których wyniki mówią za siebie.

Wanderweghe, wicemistrz olimpijady na 100 mtr. na wznak.

Lindgreen i Macionis, stali uczestnicy reprezentacyjnej sztafety amerykańskiej na 4x200, która zajęła na igrzyskach olimpijskich drugie miejsce.

Drużynę wspaniałych pływaków, uzupełnia znakomity Root, zwany „djabelskim skoczkiem”, którego brawurowe, wspaniałe skoki, wywołały ogólny zachwyt wszystkich pływalni polskich.

Władze ŁOZP, z niezmiernym sekretarzem generalnym p. Kędzierzawskim, przygotowują wtorkową imprezę z niezwykłą starannością.

Jak się dowiadujemy, naczelna magistratura pływacka, przychyliła się do prośby ŁOZP, i kazała najlepszym pływakom polskim, Karliczkowi, Szrajbnowi, Bocheńskiemu i Heidrichowi, startować na łódzkich zawodach.

W skokach weźmie najprawdopodobniej również udział mistrz Polski Ziaja.

Prócz konkurencji męskiej, organizatorzy zaprosili doskonałe pływaczki polskie Jarkuliszównę i Święcką, które będą miały groźną konkurentkę z wykazującą stałą poprawę formy Kowalską z ŁKS.

O wielkiem zainteresowaniu niecodzienną imprezą świadczą ogromny popyt na bilety w przedsprzedaży, gdzie ceny są niższe o 10 proc.

Przyśpieszone tempo o mistrzostwo Łodzi w szczypiorniaku

W dniu dzisiejszym rozpoczynają się dalsze rozgrywki o mistrzostwo Łodzi w szczypiorniaku.

Na pierwszy ogień przewidziane są następujące spotkania:

Sobota: Boisko IKP, godz. 16. IKP — SKS, sędziuje p. Pawlik. Zwycięzca meczu typujemy będąc dziej zgraną drużynę IKP.

Boisko Turu, godz. 16. Tur — Makabi. Przewidujemy grę niezwykle zażartą. Remis byłby wiernym odzwierciedleniem po ziomu obydwu drużyn, uwzględniając handicap własnego boiska dla Turu.

Boisko ŁKS: godz. 16. ŁKS — Zjednoczone. — Faworyt mistrzostw ŁKS znów osiągnie zapewne wysokocyfrowe zwycięstwo z grającą w tym roku słabo drużyną fabryczną.

Niedziela: Boisko IKP, godz. 10. IKP — WKS. Gospodarze powiększają swój dobytek punktowy i stosunek bramek, bowiem beniaminek kl. A zespół wojskowych gra o klasę gorzej.

Boisko IKP, godz. 11. Zjednoczone — Tur. Przewidujemy zwycięstwo bardziej zgranego i ambitnego zespołu robotniczego.

Boisko ŁKS, godz. 10.30. Gospodarze zmierzają swe siły z Makabi. Zwycięzcą meczu typujemy drużynę czerwonych.

Jak się dowiadujemy, wydział gier i dyscypliny ŁOZPR zamierza przeprowadzić mistrzostwa Łodzi w szczypiorniaku w trybie przyśpieszonym.

wyłączyć na czas mistrzostwa okręgu. Mistrzostwa Polski odbędą się bowiem w dniach 3 i 4 października r. b. w Krakowie.

W tabeli mistrzowskiej prowadzi bezapelacyjnie ŁKS przed IKP. Grupę środkową stanowią zespoły SKS, TUR i Makabi. — Do grupy maruderów zaliczamy Zjednoczone, HKS i WKS, które najprawdopodobniej poze gnają się z kl. A.

WYCIECZKA DO WIEDNIA

od 1 do 15 września
Cena zł. 165.—
 cena obejmuje przejazdy, wizy i paszporty indywidualne na okres jednego miesiąca

WYCIECZKA DO PRAGI CZESKIEJ

od 1 do 15 września b. r.
Cena zł. 150.—
 cena obejmuje przejazdy wizy i paszporty indywidualne na okres jednego miesiąca

Informacje i zapisy:
WAGONS - BITS - COOK
 Piotrkowska 68 tel. 170 70

Najniebezpieczniejsze krwawienie następuje przy uszkodzeniu tętnicy

Krwawienia z ran, przeważnie ciętych, mogą być małe przy ranach powierzchownych, średnie i bardzo obfite — w tym ostatnim wypadku zagrażają życiu.

Zależnie od uszkodzonych naczyń, rozróżniamy krwawienie tętnicze, żyłne i miażdżowe.

Krwawienia tętnicze są najniebezpieczniejsze, gdyż krew bije wtedy fontanną i niezatamowanie w porę grozi śmiercią. Krwawienie zatrzymujemy, naciskając tętnicę powyżej rany, to jest na przebiegu tętnicy do serca ku obwodowi w kierunku, w którym krew płynie. Ucisku dokonujemy zapomocą palców, lub też podwiązując kończynę powyżej krwawienia. Potrzebna tu jest dokładna znajomość anatomii. Pamiętać należy, że od szybkiej pomocy lekarskiej zależy życie chorego.

Krwawienie żyłne jest mniej groźne — krew sączy się strumieniem, zazwyczaj wystarcza nelski opatrunku. Po obmyciu

rany i jej okolicy jodobenzyną należy nałożyć grubą warstwę gazy i waty i mocno zabandażować.

Tak samo postępuje się w t. zw. krwawieniach miażdżowych z naczyń drobnych. U niektórych osób nawet małe zadrażnienie wywołuje duże krwawienie.

Postępowanie z raną jest, takie, jak wyżej, należy jednak zaraz dawać choremu dużo żelatyny w postaci galarety.

Ważną jest rzeczą tamowanie krwotoków z nosa, płuc i żołądka, gdyż spotkać się z nimi można bardzo często.

Krwotoki z nosa mogą być nieraz bardzo obfite. Chorego należy posadzić i mocno odchylić głowę ku tyłowi. Jeśli to nie wystarcza, przykładając łód na kark i zatamponować gazą nozdrza.

Krwotoki płucne, zwykłe u osób chorych na płuca i serce, mogą być bardzo obfite. Chorego posadzić na łożku wysoko,

położyć pęcherz z lodem na piersi, dawać do polykania łód w kawałkach, lemoniady kwaśne do picia.

Krwotoki żołądka zdarzają się w owrzodzeniach tego narządu, są zazwyczaj czarne, firsowate, choć musi być i krew płynąca czerwona. Chory wymiotuje krwią. Ułożyć go należy na wznak, dawać pigułki z lodu do polykania, nie dawać żadnych napojów i położyć łód na dołek.

Wycieczka na Targi do Wiednia

6—12 września zł. 130.—

Wycieczka na Targi do PRAGI

7—14 września zł. 120.—

DO WARSZAWY

na zawody balonowe Gordon-Bennetta. Przejazd w obie strony wraz z wstępem na zawody zł. 6.20. Wyl. 29/8 o g. 18.11, z Warszawy 30/8 o g. 22.10.

Zapisy przyjmuje: **„ORBIS”** Piotrkowska 18 tel. 249-40

NOWOŚCI WYDAWNICZE

St. Skarżyński: Na RWD5 przez Atlantyk (Państw. Wydawn. Książek Szkolnych, Lwów 1936, wyd. 2, str. 132 i 37 tablic z ilustracjami. Cena zł. 2,80)

W nowym, tym razem popularnym wydaniu, ukazała się książka mjr Stanisława Skarżyńskiego: Na RWD5 przez Atlantyk.

Lot Skarżyńskiego z Afryki do Ameryki Płd., który w swoim czasie szerokim echem odbił się wśród polaków na obu półkulach i był pod względem międzynarodowym jednym z najwspanialszych wyczynów lotniczych, znalazł w nowym wykonawcy najbardziej powołanego piewę. Mjr. Skarżyński traktuje wycieczkę z żołnierską, niewymuszoną prostotą, humorem i swadą, która z książki jego czyni nie tylko porywającą lekturę.

20-godzinny samotny lot nad Atlantyk jest dla autora sprawą prostą, niemal codzienną, jak... obowiązek. Poza opisem lotu, znajdzie czytelnik w książce żywo, dowcipnie i barwnie skreślone wrażenia z propagandowej podróży, jaką — po przelocie — na swej RWD5 odbył Skarżyński po większych skupieniach polaków w Ameryce Płd., rzut oka na tę daleką, a tak żywo na polski wycieczkę reagującą Polonię.

I mimo, że Skarżyński nie myślał zupełnie o propagandzie, książka jego ma swój spokój i wolne od zbędnych słów opisy faktów i odczuwań, będzie świetną propagandą lotnictwa wśród starych i młodych czytelników, przez swą siłę atrakcyjną.

Książka została zaliczona przez min. wyznań relig. i oświecenia publicznego w poczet lektury dopełniającej obowiązkowej dla kl. IV gimnazjów.

SZKOŁA POWSZECHNA

Prywatne GIMNAZJUM MĘSKIE

(z prawami szkół państwowych)

Tow. Szerzenia Oświaty i Wiedzy Tech. wśród Żydów w Łodzi

Pomorska 46—48, tel. 106-64

Kancelaria przyjmuje zapisy kandydatów codziennie w godz. 8—14.

Czesne w szkole powszechnej 15 zł. w kl. 20 zł. miesięczny, wynosi w klasach: od I—IV

Uczniowie niezamożni a pilni korzystają w Gimnazjum z ulg w opłacie.

Spółeczne Polskie Gimnazjum Męskie

SZKOŁA POWSZECHNA

w Łodzi, POMORSKA 105, tel. 132-18

przyjmują zapisy codziennie od godz. 9—14. Egzaminy od 2 września godz. 9. Początek zajęć 3 września o godz. 9-ej.

Pierwsze Żydowskie Biuro Pogrzebowe w Łodzi

„WIECZNOŚĆ” — „Necach-Weemet”

pod kier. PINKIERTN, ul. Cegielińska 11, tel. 244-61
Kompletne urządzenie pogrzebów. — Przewóz zwłok w kraju i zagran., oraz z letnisk samochodami. Klepsydry i ubiory pośmiertne na cenach b. niskich. —
DLA NIEZAMOŻNYCH BEZPŁATNIE
Biuro czynne w dzień i w nocy bez przerwy

PRYWATNE KOEDUKACYJNE KURSY HANDLOWE I. MANTINBANDA w Łodzi

ul. PRZEJAZD nr. 12, tel. 157-91.

Wykłady na kursach rocznych i półrocznych rozpoczną się 3-go września 1936 r. ogólna zbiórka wszystkich grup o godzinie 7-ej wieczór. Informacji udziela Kancelaria Kursów codziennie od g. 11 — 1 pp. i od 4 — 8 w.

Kierownik Kursów I. MANTINBAND.

Towarzystwo Szerzenia Oświaty i Wiedzy Technicznej wśród Żydów w Łodzi, ul. Pomorska 46/48, tel. 163-80

I. PR. MĘSKIE GIMNAZJUM MECHANICZNE

(zreorganizowany wydział mechaniczny Szkoły Przemysłowej)

Kończący Gimnazjum Mechaniczne mają te same uprawnienia, co kończący gimnazjum ogólnokształcące i uzyskują ponadto uprawnienia zawodowe.

II. SZKOŁA PRZEMYSŁOWA

wydział tkacki

Egzaminy wstępne rozpoczną się w niedzielę, dnia 30 sierpnia 1936 r. o godz. 10 rano.

Zapisy kandydatów przyjmuje Sekretariat codziennie od godz. 10-ej do 14-ej do dnia 28 sierpnia 1936 r.

Po tym terminie żadne zgłoszenia przyjmowane nie będą.

Dyrekcje Gimnazjów

Towarzystwa Szkół Żydowskich w Łodzi

(z pełnymi prawami gimnazjów państwowych)

zawiadamiają, że wpisy do gimnazjów i wszystkich klas szkół powszechnych przy tych gimnazjach przyjmują w godzinach biurowych kancelarie:

I Gimnazjum Męskiego

Magistracka 21, tel. 134-11

II Gimnazjum Męskiego

Magistracka 22, tel. 134-12

Gimnazjum Żeńskiego

Piramowicza 6, tel. 127-95

Egzaminy od poniedziałku 31 sierpnia. Początek zajęć w czwartek, 3-go września o godz. 9-ej.

Wpisy dzieci do PRZEDSZKOŁA Towarzystwa, które zostało przeniesione do nowego lokalu przy ul. Wólczańskiej 35, przyjmuje kancelaria szkolna, ul. Piramowicza 6.

DR. MED.

J. Schlosser

CHIRURG

POWRÓCIŁ

Cegielińska 30, tel. 122-16, przyjmuje od 4—7

MŁODY

INŻYNIER

poszukuje współnika, ewent. współniczki z kapitałem około 10 tys. zł. do zaprowadzonego i prosperującego interesu. Oferty sub „Dobry zysk” 726—2

Lekarz - dentysta

H. Lewita-Fuchs

Narutowicza 59 tel. 121-16

powróciła

przyjmuje od 11 — 113 — 6

AKADEMICKIE BIURO INFORMACYJNE

ul. Piotrkowska 89, tel. 145-08

Biuro udziela bezpłatnie informacji o warunkach studiów zagranicą, załatwia przyjęcia, tłumaczenia dokumentów, kancelaria tłumacza przysięgłego wizy, wydaje legitymacje studentom (C.I.E.), organizuje ulgowe grupowe przejazdy kolejowe i t. p. Uwaga: Biuro uzyskało wyłączne prawo załatwienia przyjęć na wielu uczelniach zagran.

HELENÓW

”DZIŚ, 8,30 wiecz.

IX Symfonia Beethovena

Bilety po 1,09 i 75 gr. przy wejściu.

Wielki podwójny program!

Sekrety Marynarki Wojennej

Emocjonujący film zdrady, sensacji, szpiegostwa, zabójstwa i miłości. W rol. gł. Robert Taylor, Jean Parker i Jean Hersholt

Skandale Miljonerów

Komedjo-dramat tryskający humorem i dowcipem. W rol. głównych: Clark Gable i Constance Bennett.

Nadpr. Dodatki P.A.T. Początek o g. 4 po poł. w soboty i niedziele o g. 12. Ceny od 50 gr.

CORSO

Pocz. w dni powsz. o g. 4-ej, w sob., niedziele i święta o 12

Ceny miejsc od 50 gr. Sala chłodzona i wentylowana

Jedynie kino dźwiękowe w ogrodzie

RAKIETA

Sienkiewicza 40, tel. 141-22

Dziś i dni następnych! Epopea filmowa osnuta na tle legend i podań ludowych

„Pan Twardowski”

W rol. gł. Brodniewicz, Bogda, Węgrzyn, Stępowski, Karszewska, Jaracz, Znicz, Œwiklińska, Samborski, Sielański, Malicka Kurnatowicz. Pocz. w dni powsz. o godz. 4-ej, w sob., niedziele i święta o godz. 12

Zawiadomienie!

Już w najbliższych dniach nastąpi otwarcie **nowoczesnej Szkoły Tańca S. Rubinsztajna** przy ul. **PIOTRKOWSKIEJ 89** pod osobistym kierownictwem **śnanego dyplomowanego nauczyciela S. Rubinsztajna**. Kancelaria przyjmuje zapisy i udziela informacji od godz. 10 ej rano do 10 wiecz.

Dyrekcje GIMNAZJÓW ŻEŃSKICH i SZKÓŁ Powszechnych

przy tych gimnazjach podają do wiadomości, że zapisy nowowstępujących przyjmują kancelarze w następujących terminach:

Pryw. Gimnazjum Żeńskie IM. JÓZEFA ABA z praw. gimn. państw.	Legjonów 10 tel. 122-12	od dnia 24 sierpnia w godz. od 10 — 13
Pryw. Gimnazjum Żeńskie MARJI HOCHSTEINOWEJ z pełnemi praw. KATEGORJA A	Wólczańska 23 tel. 214-27	od dnia 24 sierpnia w godz. od 10 — 14
Pryw. Gimnazjum Żeńskie E. JASZUŃSKIEJ - ZELIGMA- NOWEJ z praw. gimn. państw.	Południowa 18 tel. 168-82	od dnia 24 sierpnia w godz. od 10 — 14
Pryw. Gimnazjum Żeńskie „WIEDZA” L. MAGALIFOWEJ z praw. gimn. państw.	Narutowicza 17 tel. 175-38	od dnia 20 sierpnia w godz. od 10 — 14 i od 17 — 19-ej

GIMNAZJUM MĘSKIE i SZKOŁA Powszechna **I. KACENELSONA**

ul. Zawadzka nr. 43, tel. 151-79

Zgłoszenia kandydatów na nowy rok szkolny przyjmuje Sekretariat w godz. 10—14 i 18—19

Ostrzeżenie.

Ostrzegamy ogół nauczycieli przed obejmowaniem posad w szkole prywatnej religijnej im. Rabina Majzla wobec trwającego zatargu z personelem powyższej szkoły. Jednocześnie przypominamy, iż **nie należy** obejmować posad w innych szkołach bez uprzedniego porozumienia się z Zarządem Związku.

Zarząd Związku Zawodowego Nauczycieli Szkół Żydowskich w Polsce, Oddział w Łodzi ul. Wólczańska 21.

DYREKCJA Kolei Elektrycznej Łódzkiej, Spółki Akcyjnej w Łodzi

podaje niniejszem do wiadomości, że począwszy od dnia 30 sierpnia b. r.

POCIĄGI LINJI Nr. 0 i 5

z powodu ukończenia robót wodociągowych będą kursowały jak poprzednio, to jest przez ulicę Andrzeja.

Dr. I. ZYW

CHIRURG

POWRÓCIŁ

11-go Listopada 17. Tel. 123-41
przyjmuje od 1—2 i 5—7 w.

Dr. med.

L. NITECKI

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopięciowych
Nawrot 32, front I piętro
telefon 213-18.

powrócił

przyjm. od 8—9,30 rano i od 5.30—9 w.
W niedz. i święta od 9—12 w poł.

Lekarz - Dentysta

R. Krzepicka

Pomorska 30, tel. 206-53

powróciła

Dr. med.

TREPMAN

specjalista chorób wenerycznych skórnych, moczopięciowych

Zawadzka 6, tel. 234-12

przyjmuje od 8—11 r. 2—4 i 6—8 w

DOKTOR REICHER

Specjalista chorób skórnych wenerycznych i seksualnych
Południowa 28, tel. 201-95
przyjm. od 8—11 rano i 5—8 w.
w niedziele i święta od 9—12 pp.

DR. MED.

S. Goldryng

Rentgenolog

powrócił

Południowa 9, tel. 127-64.

DOKTOR

HE NRYKOWSKI

Specjalista chorób wenerycznych skórnych i seksualnych

Traugutta 9, front, I p
Tel. 262-98

przyjmuje od 8—11 i od 6—9 w
w niedz. i święta od 9—12.30 pp.

Dr. J. Nadel

AKUSZER-GINEKOLOG

przyjmuje od 2—5 i 6—7.30 w.

Andrzeja 4, tel. 228-92

Ogłoszenia drobne

Nauczka i wychowanie

NAUCZYCIELKA łaciny z kilkuletnią praktyką poszukuje posady w gimnazjum. Oferty sub „Dobre referencje”. 204—3

Lokale

6-POKOJOWE mieszkanie z wszelkimi wygodami natychmiast do wynajęcia. Narutowicza 44. 63—4

DO WYNAJĘCIA pokój duży słoneczny, ładnie umeblowany. Sterlinga 5, front, II piętro, m. 5.

3 POKOJE z kuchnią i wygodami świeżo wyremontowane od zaraz do wynajęcia. Cegielniana 59. Dozorca wskazuje. 821—2

W NOWOCZESNYM domu p. J. Sałomonowicza, Gdańska 74, tel. 185-94, jest do oddania frontowe słoneczne 4-pokojowe mieszkanie ze wszelkimi wygodami oraz centralnym ogrzewaniem. Administrator domu.

DO WYNAJĘCIA 3 i 5-ciopokojowe mieszkania z wszelkimi wygodami oraz sklep z przyległym mieszka niem przy ul. Piotrkowskiej 182. 701—2

Różne

BACZNOŚĆ! Uwaga Nr. 47 Kiłńskiego Nr. 47. Taniol! Tapieer i dekorator, majster dyplomowany i cechowy przez ministerstwo zatwierdzony w roku 1905 przyjmuje wszelkie tapicerskie i dekoracyjne roboty i reperacje po bardzo niskich cenach. Uwaga: proszę mnie zawiadomić listownie S. Karabanow Nr. 47 Kiłńskiego Nr. 47. Mistrz dyplomowany i cechowy.

KOLUMNA, Łąkowa 7, Pensjonat „Felicja” dla młodzieży i dorosłych czynny przez wrzesień. 816—2

„ZACISZE LEŚNE”. Pensjonat A. Szykierówny otwiera sezon jesienny. Ceny niższe. Inform. w Łodzi, tel. 161,22, na miejscu Poddebice nr. 14, z wezwaniem A. Szykierówny. 727—2

PENSJONAT „Winer” Główno k. Łowicza. Warchałów Zabrzeźna, willa p. Rozenberga, 5 minut od stacji Polóż w okolicy górzystej w starym suchym sosnowym lesie. Rzeki i plaża, słoneczne pokoje, kuchnia wykwiłtna, na żądanie djete-tyczna. Informacje na miejscu i w Łodzi, Piłsudskiego 50, m. 18, u p. Winer. 5700—3

FORTEPIAN krzyżowy zagraniczny sprzedam 6-go Sierpnia 18. Hentschel. 2812—2

MŁODA, sympatyczna, sumienna i pracowita, z wykształceniem poszukuje posady w charakterze pomocnicy biurowej, ekspedjentki lub sprzedawczyni Wymagania skromne. Pierwszorzędne referencje. Oferty sub „I. 21”. 802—2

Zagubione dokumenty

ZGUBIONO weksel na zł. 59.— pl. 21.9 1936 r. z wystawienia A. Fajgenbaum, na zlecenie N. Blaugrund. Powyższy weksel unieważnia Blaugrund, Sienkiewicza 20.

ZAGINĘŁA suczka czarna mała podpalana. Odprowadzić proszę za nagrodą do Teatru Miejskiego (ul. Śródmiejska 15).

ZGUBIONY weksel na zł. 136.44 wystawca H. Przysucha, Łódź, Kiłńskiego 40, zlecenie „Perfumeryja „Kosmos” — unieważniam. Szajnbok, Zawadzka 26.

Dr. med.

Wołkowyski

Spec. chorób wenerycznych seksualnych i skórnych

powrócił

Cegielniana 11, tel. 238-02

Przyjmuje od 8—12, 4—9 w.
w niedz. i święta od 9 do 1 po poł.

Pensjonat „Różana”

na wrzesień ceny niższe.

Jadwiga Łukowska

Włodzimierzów

poście Przyglów. —

DR. MED.

H. Frenklowa

ehoroby dzieci

POWRÓCIŁA

Al. Kościuszki 36, tel. 213-12

Kopiec

Józefa Piłsudskiego

Konto P. K. O. 1313

KINO TEATR
MIRAZ
11 LISTOPADA 16

Dziś
Pocz. 0 12

Dziś i dni następnych! Wspaniały film produkcji polskiej p. t.

„Bohaterowie Sybiru”

W rol. gł. Eugenjusz Bodo, Adam Brodzisz, K. Junosza-Stepowski

KINO TEATR
METRO
PRZEJAZD 2

Pocz. 0 12

Dziś i dni następnych!

„Wielki Plan”

Nadprogram: Najnowsza komedia p. t.: „Matężństwo z ogłoszenia”

Poraz I-szy w Łodzi!

W roli główn. **SPENCER TRACY**

W roli główn. **Buster Keaton**

Pocz. 0 3

KINO TEATR
ADRIA
GŁÓWNA 1

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.60, za odosnienie — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.—, zagranicą — zł. 9.—

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia za wiersz milimetrowy 1-szpaltowy (strona 3 szpalt): 1-sza strona 2 zł; Reklamy tekstem redakcyjnym zł. 1.50; w tekście: z zastrzeżeniem miejsca 60 gr., bez zastrzeżenia miejsca 50 gr., nekrologi 40 gr. Zwyczajne (str. 10 szpalt) 12 gr. Drobne 15 gr. za wyraz, najmniejsze ogłoszenie zł. 1.30. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz, najmniejsze zł. 1.20. Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 12 gr. Ogłoszenia w dodatku niedzielnym „Rewja” (str. 5 szp.) 1 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50% drożej, firm zagr. 100%. Za ogłoszenia tabelaryczne lub fantaz. dodatek. 50%. Ogłoszenia dwukolor. o 50% drożej.